

flacăra

VIZITA TOVARĂSULUI NICOLAE CEAUSESCU ÎN ITALIA

— Corespondență de la trimisul nostru special —

FILE DINTR-O
ENCICLOPEDI
A MUNCII

OMUL CARE A TRĂIT
45 DE MINUTE,
FĂRĂ INIMA LUI,
SE ÎNSOARĂ!

VIATĂ UȘOARĂ
PENTRU TEXTIERII
DE MUZICĂ UȘOARĂ?

CĂLUȘARII —
O STRĂVECHE
DATINĂ ROMÂNEASCĂ

DE CE AU DISPĂRUT
BĂNCILE
DE PE PERONUL
GĂRII DE NORD?

ZILELE PROSTIEI
ÎNCEP
SĂ FIE NUMĂRATE

MĂRIREA
ȘI DECĂDEREA
UNUI OM «CU PILE»

RĂZBOIUL SĂNĂTĂȚII

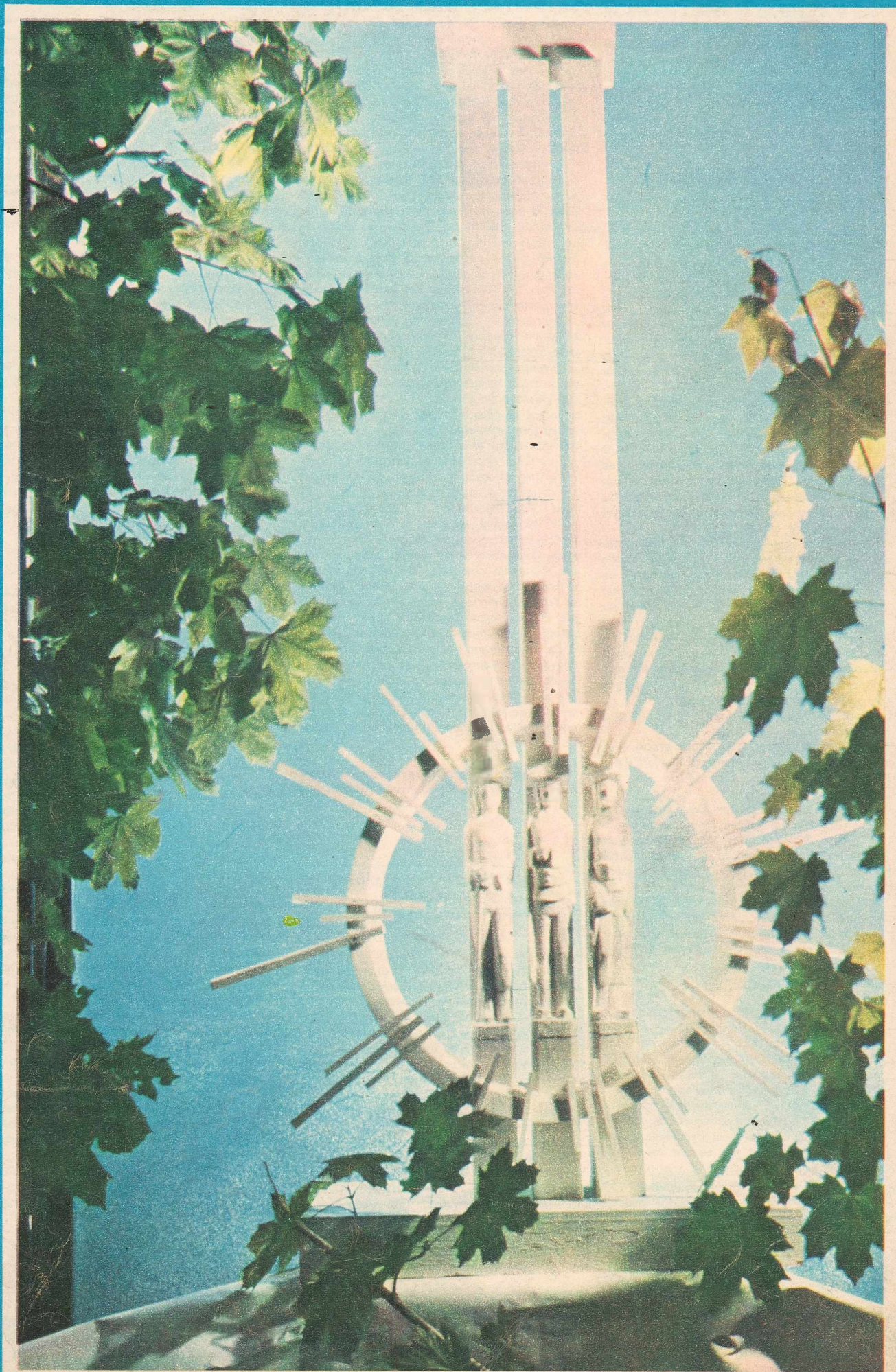
— Sedentarismul —
factor de risc
— Sfaturi pentru
tinerele mame

CU LIA MANOLIU
DESPRE VIAȚA
CAMPIONULUI
DE CURSĂ LUNGĂ

ÎN PERUCĂ ERAU
50 DE DOLARI!

DIN DOSARELE
MARILOR PROCESE
POLITICE

— Essex și Elisabeta

AM FOST CU TOȚII PREZENȚI PE CÎMPIA LIBERTĂȚII

Fotografii de Traian PROSAN

Mă aflam la Blaj, pe Cîmpia Libertății, într-o mare de oameni. În jurul meu, locuitori ai Blajului, săteni din comunele apropiate, din Micăsasa, Mănărade, Cetatea de Baltă, Crăciunel, Jidvei, și de mai departe, de la Mediaș, Sibiu, Alba, Zlatna, Roșia Montană. Români, unguri, germani. Mii, zeci de mii. Veniți aici, în orașelul de glorioasă tradiție, care i-a cunoscut pe Sincai, pe Samuil Micu, pe Timotei Cipariu, pe Petru Maior. În «Mica Romă», cum i-a numit, atunci cînd i-a cuprins cu privirea înflăcărată de pe dealul Hulii, Mihai Eminescu. Eram mii, zeci de mii în acea radioasă dimineață de 17 mai. Cîmpia înflorise magnific. Copii, tineri, oameni în puterea vîrstei, bătrîni au ținut să participe la această înălțătoare adunare, care este nu numai a lor, ci a întregii țări. Și gîndul ne poartă cu 125 de ani în urmă, pe aceeași cîmpie, cînd români, și unguri, și germani și-au spus rîspicat dorința lor de a trăi în libertate. Peste dealurile atît de evocatoare ale Blajului, în jurul catedralei sale, martoră a frămîntatului an revoluționar 1848, plutesc umbrele unui Avram Iancu, Simion Bărnuțiu, ori Axente Sever, figuri de legendă, tribuni ai libertății românilor și a celorlalte neamuri care de secole trăiesc pe pămîntul Transilvaniei.

Blaj înseamnă nu numai istorie, Blaj înseamnă și ev socialist. Și este destul să-ți plimbi privirea pentru a îmbrățișa trecut și prezent: de o parte catedrala, clădirile istorice, de alta puternicul combinat de industrializare a lemnului,

noile dimensiuni ale orașului.

Și iată, zecile de mii de oameni, urmașii celor 40 000 de acum 125 de ani, au fericirea de a-l primi în mijlocul lor pe conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cuvîntarea sa este o vibrantă și emoționantă evocare a luptei pentru libertate a românilor, maghiarilor și germanilor din Transilvania, a drumului parcurs de poporul nostru, o reafirmare puternică a principiilor politicii noastre interne și externe, a dorinței ce ne animă pe noi, toți locuitorii acestei țări, de a urca pe noi culmi de civilizație și bunăstare.

Există momente mai emoționante, mai înălțătoare decît acestea cînd vezi că visurile de aur ale înaintașilor s-au înfăptuit, cînd cu toții, români și de alte neamuri, în această patrie comună muncim, creăm cu sentimentul, cu certitudinea de a o vedea mereu mai puternică, mai bogată, mai frumoasă și mai respectată în lume?

Blaj, moment magnific, întîlnire a conștiințelor noastre. Blaj, nume de legendă, expresie a mîndriei de a ne ști trăind cu fruntea sus.

Blaj, Cîmpie a Libertății, arc de triumf peste timp. Blaj, lîngă inima ta generoasă a bătut în această dimineață istorică de 17 mai inima întregii țări.

Mihai HETCO

VIZITA TOVARĂȘULUI

DE LA TRIMISUL NOSTRU SPECIAL

La Roma, timp de trei zile, m-am bucurat de marele privilegiu de a fi unul dintre martorii unui eveniment istoric memorabil, de importanță majoră și de referință în cronica relațiilor româno-italiene: vizita întreprinsă pe pământul Italiei de către președintele Nicolae Ceaușescu împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu. La ora cînd scriu aceste rânduri, dumneavoastră, stimați cititori, ați fost desigur informați pe larg asupra întregii desfășurări a vizitei, mulțumită televiziunii, radioului și slovei tipărite. Înalta semnificație a acestor evenimente va rămîne adînc înscrisă în istoria relațiilor dintre cele două popoare.

Spun toate acestea, gîndindu-mă în primul rînd la sentimentul de mîndrie ce mi-a însoțit scurtele popasuri în «Cetatea Eternă», la fericirea și plenitudinea civică de a mă simți român aici, în capitala Italiei. Pierdut în viltoarea unei metropole ce adăpostește peste 2,5 milioane locuitori, a unui oraș vizitat anual de 20 milioane de străini, aici, în Roma, capitala Italiei și inima turismului internațional, micul grup de ziariști români s-a făcut de îndată remarcat. Pe străzile orașului, graiul nostru a stîrnit pretutindeni un interes spontan, iar prezența noastră a fost întîmpinată de nenumărate ori cu un veritabil torent de întrebări, urări și salutare amicale. «Romeni? Benvenuti in Italia!» (Români? Bine ați venit în Italia!)

În fața Columnei lui Traian, un grup de tineri, oaspeți ai României cu un an în urmă, ne declară entuziasmați: «Conosco la Romania, avete un paese bello come un giardino» (Cunosc România, aveți o țară frumoasă ca o grădină.) În Piața Veneției sîntem opriți de doi ingineri: «Il vostro sviluppo economico è miracoloso. Io ho visto le due belle località Brazi e Iași» (Dezvoltarea dumneavoastră economică e miraculoasă. Am văzut două frumoase localități, Brazi și Iași.) Pe Via Veneto, un tînar îmi strînge mîna ca într-o menghină, apoi mă înștiințează glumind: «Si vai in Romania, vengo con te» (Dacă mergi în România, merg cu tine).

În ziua sosirii președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, a celorlalți membri ai delegației române, în timp ce ne îndreptăm spre Palatul Quirinale, reședința prezidențială, pe străzi străjuite de militari, de șiruri de bersaglieri, de carabinieri în haine de gală și de corazzieri cu platoșe și coifuri împănate, sîntem opriți de către un ofițer superior. Ni se cer legitimațiile, apoi omul ordinii se înseninează pe loc: «Romeni, giornalisti? Vi preghiamo di scrivere che gli italiani vi amano». (Români, ziariști? Vă rugăm să scrieți că italienii vă iubesc.)

...Și de fiecare dată, cu fiecare nouă cunoștință, în timpul discuțiilor sau în clipele de rămas bun, același salut direct, spontan, rostit din toată inima: «Romania — Ceaușescu!» Pretutindeni, pe Via Nazionale, la Pantheon, pe treptele Capitoliului, la Porta Portese, pe antica Via Appia, la Villa Borghese, în Nomentana, oriunde ne-au purtat pașii în scurtele noastre răgăz și în atât de puținele zile petrecute la Roma, cetățenii urbei au ținut să-și exprime cu franchețe sentimentele de stimă, prețuire și prietenie pentru poporul nostru prin cele două cuvinte: «Romania — Ceaușescu!» Două cuvinte dragi nouă, românilor, dar care — iată! — și aici, sub cerul Italiei, capătă rang de simbol, conturînd imaginea unui popor îndrăgît și stimat, a unei națiuni ce-și făurește prezentul prin armele rațiunii, în

numele progresului, păcii, înțelegerii și colaborării între popoare. Semnificativ în acest sens rămîne aprecierea făcută de premierul Giulio Andreotti, cu puțin timp înaintea sosirii președintelui Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia România și Italia reprezintă un model de conviețuire pașnică.

Vizita delegației române a fost, de altminteri, ilustrată și de pozițiile exprimate de numeroase personalități guvernamentale, de oameni politici, de reprezentanți ai cercurilor economice, de opinia publică italiană. Se apreciază, în primul rînd, faptul că solul poporului român, primul șef de stat al României care vizitează oficial Italia, este una dintre cele mai proeminente personalități politice ale lumii de azi, cunoscut, stimat și prețuit pe toate meridianele globului, om și bărbat care a adus o contribuție deosebită la adîncirea relațiilor româno-italiene și, deopotrivă, la realizarea nobililor deziderate ale omenirii contemporane. Vom aminti în acest context manifestul redactat de primarul municipiului, domnul Clelio Darida, prin care se apreciază că vizita președintelui Ceaușescu se va bucura de o semnificație cu totul deosebită pentru destinul celor două popoare, că ea se sprijină pe temeuri reale în construirea unei păci fondate pe justiție și amiciție.

Am fost, de asemenea, martorii largului ecou pe care l-a avut aici, la Roma, și în întreaga Italie, apariția volumului III din «Scrieri alese» al tovarășului Nicolae Ceaușescu și a Raportului prezentat la Conferința Națională a P.C.R. din 19-21 iulie 1972, precum și interviurile acordate de către președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România televiziunii italiene și marilor cotidiene «Corriere della Sera», «l'Unità», «Il Popolo», «l'Espresso». Marile publicații din capitala Italiei au rezervat, de asemenea, spații largi prezentării biografiei marelui om de stat român, subliniind cu pregnanță contribuția pe care România socialistă și președintele Nicolae Ceaușescu aduc la edificarea unui climat de pace și securitate, de cooperare în Europa.

Largile și profundele relații de prietenie și stimă reciprocă dintre poporul român și cel italian au primit o confirmare deplină prin semnarea unor documente comune, prin convorbirile fructuoase purtate de președintele Nicolae Ceaușescu cu numeroși conducători și oameni politici ai Republicii Italiene, cu reprezentanți ai unor largi cercuri economice. «Am dori să facem din relațiile româno-italiene — țări cu orînduirii sociale diferite — a declarat tovarășul Nicolae Ceaușescu cu ocazia vizitei făcute la Municipalitatea Romei — un model de felul cum două popoare pot să colaboreze, pot să acționeze în comun pentru o lume mai bună, pentru demnitate, pentru independență, pentru pace și progres social».

Pe măsura trecerii orelor, sentimentele mele de mîndrie și fericire se amplificau. Sub cerul Italiei, prestigiul României căpăta acum noi dimensiuni. Mă aflam într-o țară înrudită cu România prin origine și limbă, prin străvechi legături, factori care au înlesnit și vor înlesni o și mai mare colaborare. «Desigur — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — este bine să vorbim de trecut. Sînt lucruri cu care ne putem mîndri, dar noi considerăm că răspundem cel mai bine năzuințelor popoarelor noastre și cauzei păcii și colaborării internaționale dacă vom acționa pentru a realiza în lume o politică nouă de colaborare și destindere».

Liviu TIMBUS

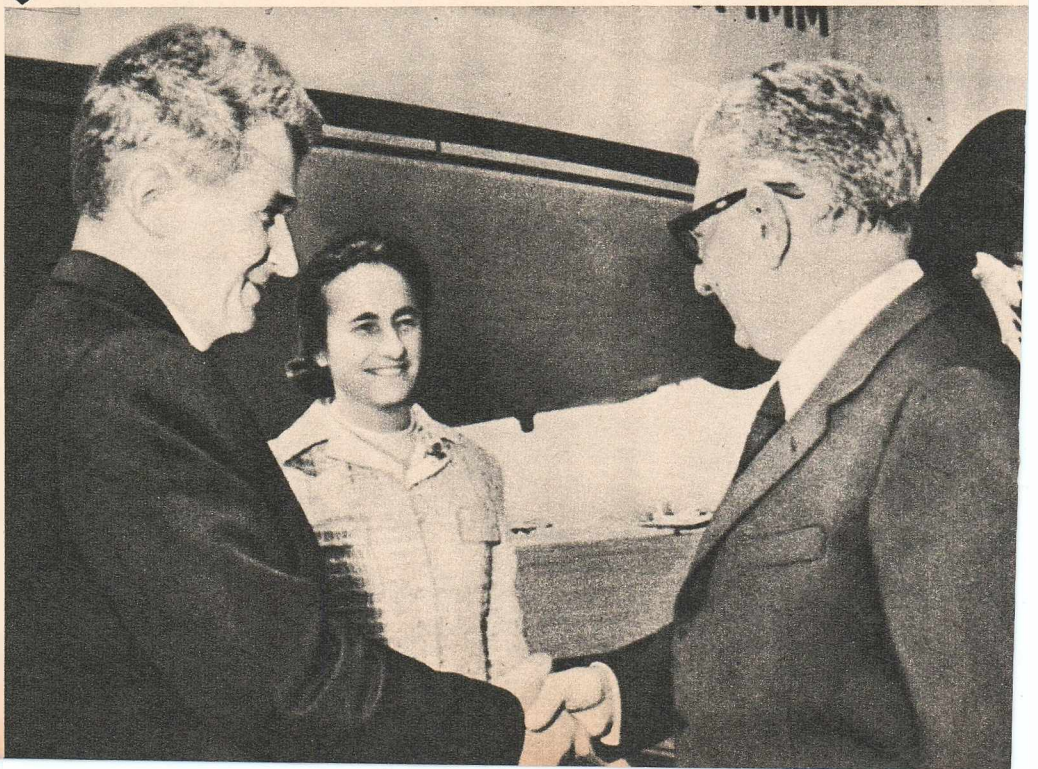

În cabinetul oficial de lucru al președintelui Italiei, din Palatul Quirinale.

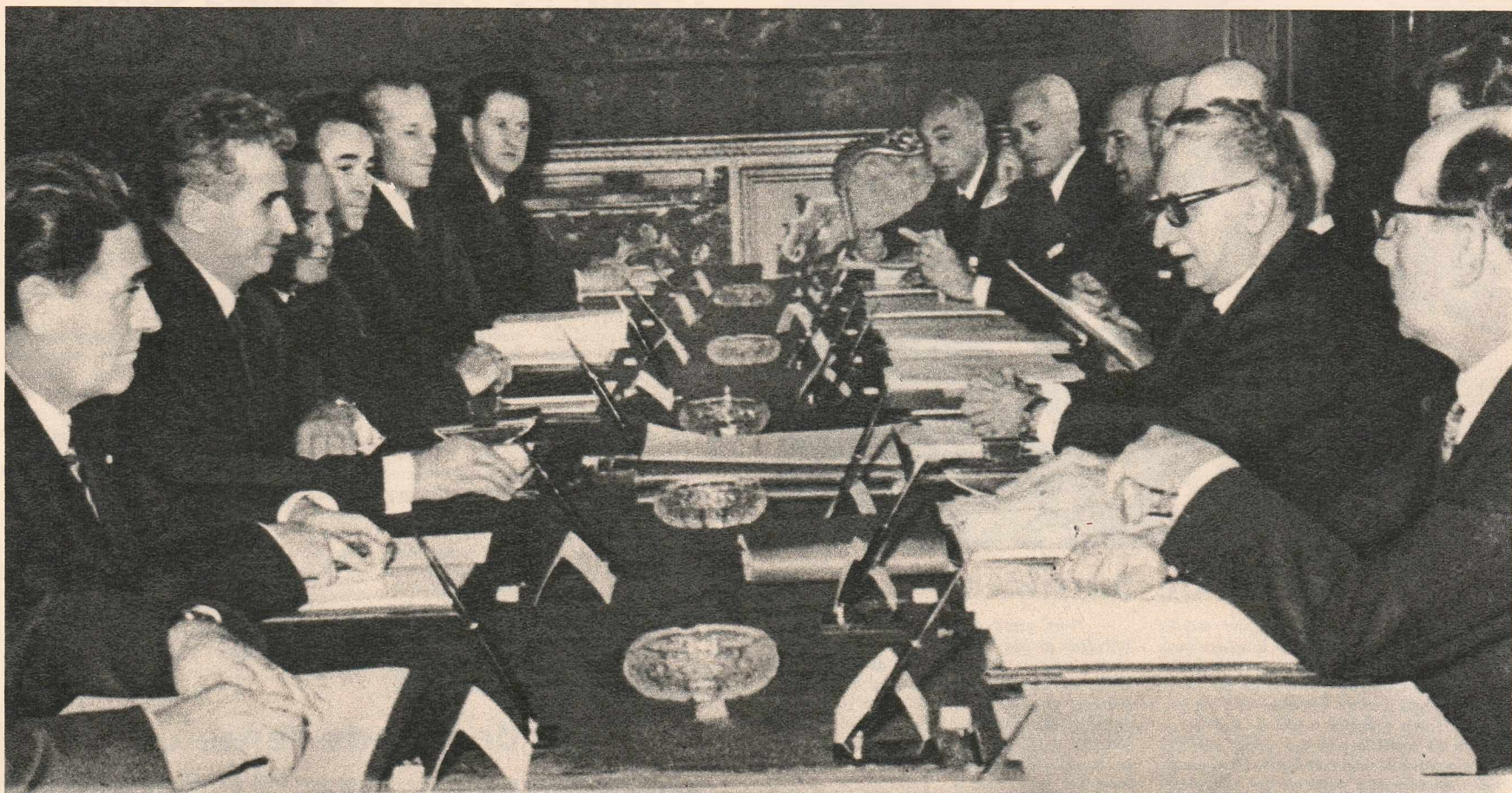

La Campidoglio, în sala «Horaților și Curiților» a Palatului municipalității, președintele Nicolae Ceaușescu se adresează gazdelor — oficialități ale capitalei italiene, șefi ai misiunilor diplomatice, oameni de artă și cultură, personalități ale vieții politice din Roma.

Pe aeroportul Ciampino din capitala Italiei.

NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ITALIA

Moment din timpul convorbirilor oficiale de la Palatul Quirinale între președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Italiene, Giovanni Leone.

După semnarea Declarației solemne comune, președintele Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și primul ministru al Italiei, Giulio Andreotti, își string călduros miinile.

Tovarășa Elena Ceaușescu, împreună cu doamna Vittoria Leone, vizitând Forumul Roman.

Președintele Nicolae Ceaușescu printre muncitorii uzinelor Italsider din Genova.

viața lui nicolae bălcescu (V)

«ISTORIA ESTE CEA DINTII CARTE A UNEI NAȚII»

«Magazinul istoric pentru Dacia» a fost replica munteană a «Arhivei românești», apărută la Iași în 1840. Discutată îndelung între Nicolae Bălcescu și A.T. Laurian, noua publicație își propunea să dea atît o linie de direcție — în sensul precizat de tînrul istoric în studiul publicat în revista lui M. Kogălniceanu — pentru cercetările de istorie națională, cît și să scoată la iveală cronicile Țării Românești care fermecaseră adolescența lui Bălcescu, dar care rămăseseră nepublicate, precum și referințele asupra scrierilor consacrate de unii istorici străini vechiului pămînt al Daciei.

«Magazinul» urma deci să fie o școală pentru istoricii români, și totodată mijlocul de cunoaștere a onora din principalele surse de informație asupra istoriei poporului român. Publicația urmărea în același timp și formarea unei puternice conștiințe naționale.

«Înștiințarea» pentru apariția «Magazinului», semnată de ambii redactori, avea să apară atît în «Curierul românesc» al lui Heliade și în «Albina» lui Asachi, cît și în «Foaiete pentru minte, inimă și literatură» de la Brașov, George Barițiu urmînd să devină unul din principalii sprijinitori ai noii reviste, care va cunoaște o largă circulație în toate părțile Transilvaniei și ale Banatului.

Textul «Înștiințării», apărut în foaia de la Brașov la 29 ianuarie 1845, s-a tipărit totodată și într-un număr de câteva sute de extrase, pe care redacția «Magazinului» urma să le difuzeze, în vederea abonamentelor, în toate cele trei țări românești.

«Istoria — se afirma în acest text — este cea dintii carte a unei nații. Într-însa ea-și vede trecutul, prezentul și viitorul. O nație fără istorie — se arăta în continuare — este un popor încă barbar, și vai de acel popor care și-a pierdut religia suvernilor».

La 19 aprilie alcătuirea primului număr fiind încheiată, A.T. Laurian, chivernisorul revistei, a semnat contractul de tipărire cu tipografia colegiului Sf. Sava, asumîndu-și răspunderea pentru toate cheltuielile.

NOI CĂLĂTORII

În preajma apariției «Magazinului», urmînd o veche dorință a sa, N. Bălcescu, care era și secretarul «Asociației literare», a întreprins o călătorie în Moldova pentru a lua contact cu frunzașii moldoveni în vederea unei extinderi și adînciri a acțiunii naționale începute la București. Ca țintă a primei sale călătorii peste Milcov a fost ales satul Mînjina din apropierea Galaților, unde se afla conacul lui Costache Negri și unde în fiecare an la 21 mai, de ziua numelui acestuia (Sf. Constantin și Elena), se adunau numeroși amici pentru a-l sărbători pe el împreună cu sora sa, Elena Negri.

Ca și pe transilvăneni cu un an mai înainte, prin entuziasmul, patriotismul și darul său de a evoca paginile de vitejie ale istoriei neamului, Bălcescu a fermecat și pe moldovenii, îndeosebi pe Vasile Alecsandri, care se afla și el la Mînjina.

Îndată după întoarcerea de la Mînjina, Bălcescu va întreprinde, împreună cu A.T. Laurian și Cezar Bolliac, o călătorie pe ambele maluri ale Dunării, începînd de la Giurgiu și pînă la Turnu Severin și totodată, ca și Ion Ghica și Grigore Alexandrescu cu trei ani mai înainte, la mănăstirile din Oltenia.

Scopul noii călătorii, care a început la 12 iunie, era cercetarea cetăților, monumentelor, inscripțiilor și a tuturor vestigiilor trecutului aflate pe marginile bătrînului Istru. S-au vizitat astfel cu un viu interes Giurgiu, Zimnicea, Șiftoș, Turnu, Nicopole, Islaz, Celeiu, Caracal și apoi, cu pietate și emoție, urcînd pe Valea Oltului, mănăstirile Cozia, locul de veșnică odihnă al lui Mircea cel Bătrîn și al mamei lui Mihai Viteazul, Horezul, ctitoria lui Constantin Brîncoveanu, Arnota cu mormîntul lui Matei Basarab, Bistrița, Bucovățul, Tismana, Motrul, Strehăia și, totodată, atîtea din locurile atinse de pașii lui Tudor Vladimirescu și ai pandurilor săi. După ce s-au vizitat Craiova, insula Ada-Kaleh și ruinele podului lui Traian de la Turnu Severin, călătoria s-a sfîrșit la Băile Herculane.

O «OPERĂ NAȚIONALĂ»

La 1 iulie 1845 a apărut primul număr din «Magazinul istoric pentru Dacia». Publicația se deschidea prin studiul lui N. Bălcescu intitulat *Cuvînt preliminaru despre izvoarele istoriei românilor*, după care urma *Discursul introductiv în istoria românilor*, semnat de A.T. Laurian.

În fruntea izvoarelor pentru scrierea istoriei patriei N. Bălcescu așeza poeziile și tradițiile populare — cei dintîi istorici fiind poeții — legile care au guvernate colectivitatea românească, cronicile și hrisoavele române și străine, inscripțiile și monumentele, scrierile ce înfățișează modul de viață al poporului român.

Pentru depistarea acestor izvoare, pe lângă arhivele interne el recomanda totodată — schițînd un vast plan de activitate istoriografică — cercetarea arhivelor și bibliotecilor din Transilvania, Ungaria, Polonia, Austria, Germania, Rusia, Suedia, cercetare ce urma să fie realizată de către o «societate de istorie» a cărei înființare Bălcescu o propunea odată cu publicarea studiului.

În același an, ca o dovadă a fecundității și varietății preocupărilor sale — pe lângă studiul *Români și fanarioții* — și pornind de la constatarea că «niciodată oamenii n-au lipsit evenimentelor», Bălcescu a publicat și biografiile spătarului Ion Cantacuzino, a logofătului Ion Tăutu, a cronicarului Miron Costin și a stolnicului Constantin Cantacuzino, înaintașii săi întru istorie și patriotism.

În numerele următoare, concomitent cu alte articole și documente, dintre care menționăm studiul lui Bălcescu *Despre starea socială a muncitorilor plugari în Principatele Române în deosebite timpuri*, aveau să apară apoi vechile cronici ale lui Constantin Căpitanul Filipescu, Radu Greceanu, Radu Popescu, Stoica Ludescu, *Cronica Țării Moldovei 1662-1730*, atribuită lui Mustea Diacu, precum și istoria (anonimă) a Țării Românești de la 1689 încoace.

Succesul «Magazinului istoric pentru Dacia» a fost imens. «Nu este om în care bate o inimă cu simțămînt de român — scria Barițiu în «Foaiete pentru minte, inimă și literatură», unde a reprodus primele studii apărute în «Magazinul» — pe care să nu-l intereseze această operă națională».

PE DRUMUL PARISULUI

La începutul lunii februarie a anului 1846, preocupat mereu de mobilizarea forțelor naționale, Bălcescu va face o nouă călătorie în Moldova, ajungînd de astă dată pînă la Iași, unde timp de câteva săptămîni va fi musafirul drag al lui Vasile Alecsandri, și coborînd apoi împreună cu acesta din nou la Mînjina lui Costache Negri.

Discuțiile celor trei bărbați vor fi fost consacrate și cu acest prilej marelui vis românesc: o Românie liberă, unită.

La 19 aprilie, Bălcescu se afla din nou la București, cu hotărîrea însă de a porni cît mai grabnic spre Paris. Hotărîrea se luase la Mînjina de acord cu V. Alecsandri și C. Negri care, împreună cu Elena Negri, preocupată de căutarea sănătății, erau decîși să plece spre capitala Franței, unde în acel moment se aflau și Ion Ghica, C.A. Rosetti, M. Kogălniceanu, Ion și Dumitru Brătianu, care înființaseră acolo *Societatea studenților români*, destinată să desfășoare, în spiritul «Frăției» de la București, o intensă activitate politică cu caracter național.

Pe lângă activitatea în cadrul acestei societăți, pentru care fusese puternic solicitat de Ion Ghica, ajuns în conflict cu C.A. Rosetti, Bălcescu era preocupat și de completarea studiilor sale istorice prin audierea marilor profesori de la Collège de France — Jules Michelet și Edgar Quinet — și totodată de întreprinderea unor minuțioase cercetări în bibliotecile și arhivele străine pentru a afla documente cu privire la istoria românilor.

La 31 mai 1846 i se elibera pașaportul pe un «soroc» de patru luni, așa cum ceruse petiționarul, pentru a merge «în Europa, prin Giurgiu, la apele minerale».

Plecarea prin Giurgiu însemna plecarea pe Dunăre în direcția Vienei, urmînd ca de acolo drumul să fie continuat

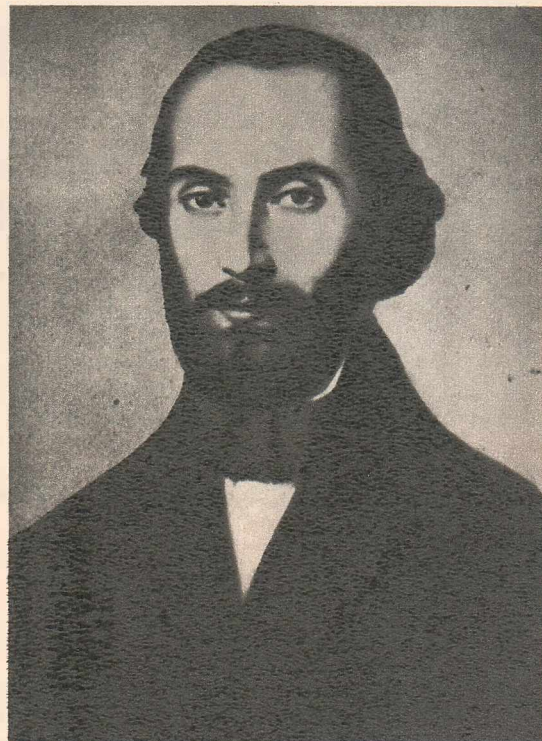
cu diligența. Călătoria avea să înceapă la 3 iunie, odată cu Bălcescu plecînd și C. Negri și C. Filipescu.

Dorința de a vedea Parisul o cuprinsese însă imediat și pe Luxița, al cărei tată i-a obținut grabnic pașaportul necesar dîndu-se aceeași motivare: necesitatea unui tratament medical cu ape minerale.

În călătoria făcută la Brașov în 1844 plecase mai întîi Luxița, Bălcescu urmînd-o la interval de o zi. De astă dată, pentru aceleași motive, cel care a plecat primul a fost Bălcescu, Luxița imbarcîndu-se numai la 16 iunie, prietenul ei drag urmînd să o aștepte la Viena.

Vasile NETEA

(Va urma)

o prietenie statornică

În anul 1846 Vasile Alecsandri l-a cunoscut pe N. Bălcescu, de care l-a legat apoi o statornică prietenie. Marelui poet i-a schițat un portret de neuitat. «Presimțind viitorul României — avea să scrie în amintirile sale Alecsandri — Bălcescu se cerea să grăbi pășirea românilor către acel viitor, purtîndu-le pe la ochi prestigiul strălucitor al gloriei strămoșești și făcînd să pătrundă în sufletul lor glasul fermecător al istoriei trecutului... Pe fruntea lui largă și curată se vedeau trecînd gînduri mărețe, în ochii lui limpezi și mindri lucea o flacără tainică, ce părea a înota într-o rouă de lacrimi la cuvintele de patrie și independență națională. Vorba lui era dulce și convingătoare ca graiul multor oameni, destinați de soartă a-muri în floarea tinereții... Într-un cuvînt, toată persoana lui inspiro simpatie și dor de împrietenire».

DE CE AU DISPĂRUT BĂNCILE DE PE PERONUL GĂRII DE NORD?

Nu vom intra în teoria gării: ce este sau ce ar trebui să fie o gară. Constatăm faptele doar. Si ele se înșiruie cam în felul următor: tot presa, anul trecut, împreună cu miliția a stabilit cât de bine se simțeau unele categorii de infractori (reali sau posibili) pe băncile de pe peronul Gării de Nord. Drept care, deosebit de operativ, gospodarii peronului au dispus scoaterea acestor bănci, fără milă. A trecut aproape un an și după mărturisirea adjunctului șefului de gară, Alexandru Cioarec, aproape toată vara lui 1972 a fost folosită pentru a explica diferitelor categorii de cetățeni de ce s-au scos băncile.

A trecut aproape un an și, deși sala de așteptare clasa a II-a are 500 de locuri și cea de clasa I — 200 — ei bine, oamenii mai stau pe peronul Gării de Nord așa cum îi puteți vedea în fotografiile noastre. Dar de ce? Pentru că sînt ei refractari și nu vor să înțeleagă că așa este «mai curat și mai bine»? Sau pentru că Mersul trenurilor obligă adeseori pe oamenii care nu cunosc pe nimeni în București să aștepte legătura următoare, ore întregi? Și oare pentru traficul de călători din Gara de Nord sînt suficiente doar 700 de locuri pentru popas? Să mai adăugăm la clasa a II-a mirosurile poluante degajate de diferite pachete rurale — de la găini în viață și pînă la sticlele cu vin băute pe loc?

Chiar dacă presa a criticat anumite aspecte negative pe vremea băncilor, tot presa reia acum problema lipsei lor. Nu este nici un fel de contradicție, pentru că datoria bunului gospodar nu este să taie și prunul odată cu viermele din el. În cazul nostru credem că pot coexista împreună cu locurile din sala de așteptare și bănci, cochete și elegante, care să nu strice estetica persoanelor Gării de Nord. Ar fi bine să se găsească o soluție care să corespundă cât mai bine realității, fără ca din frica de critică să se adopte măsuri categorice, măsuri care demonstrează doar o abstractă operativitate și un abstract interes. Pentru că nimeni nu-și imaginează că dacă presa o să critice acceleratul de Baia Mare, acesta o să fie suprimat!! Și pentru că, fără îndoială, nimeni, inclusiv forurile de resort din cadrul Departamentului căilor ferate, nu-și imaginează că nu se mai poate face nimic ca să se îmbunătățească situația din Gara de Nord, așa cum se prezintă ea la ora actuală. Cu atît mai mult cu cit se face astfel o puternică notă discordantă cu multe din realizările gospodărești ale edililor Capitalei.

Așteptăm sub semnul urgenței măsurile ce urmează a fi luate în interesul real al călătorilor și nu mai puțin al teoreticienilor bunului-gust.

Rodica POP

Fotografii de S. STEINER

GRĂDINI ASCUNSE

Orașul era înorat. Casele, lucrurile, chiar oamenii își pierduseră acea luminozitate difuză al cărei efect este întotdeauna profunzimea, aspectul multiplan. Totul se înfățișa într-un singur plan, cel apropiat. Consistența străzii, impenetrabilă, era apăsaătoare. Univers bacovian, halucinant nu prin permanență pluvioasă, ci prin realismul unidimensional al lucrurilor invadate de iremediabila ploaie. Ochiul încearcă, zădărnice, o refacere a realității multiplane, dar caută febril acel loc al spargerii consistenței greoaie a planului apropiat. M-am trezit așa într-o grădină ascunsă în centrul orașului înorat și unidimensional, grădină invadată de o lumină grație căreia lucrurile pluteau simultan — eliberate — aproape și departe. Soarele, de exemplu, se ascundea într-o umilă căpiță de fin. Două realități distincte ca extremitățile unei axe nemăsurabile: nu știi însă pînă unde una este efectul celeilalte și din care capăt al axei ar trebui urmărit un asemenea efect numit, cu un termen obișnuit, profunzime. Libertatea celui care se plimbă printr-o grădină, deci și prin aceasta în care mă aflu acum (expoziția H.H. Catargi, sala Dalles), este tocmai efectul «optic» al acestei profunzimi, al acestei perspective pe care o numesc, în chip convențional, axă. Efectul căpiței de fin este solar. Între obiect și efectul său se întinde libertatea celui care privește. Planul apropiat și depărtat (prin efect, infinit) al luminii «măsoară» profunzimea tabloului de o uimitoare, incredibilă simplitate.

Galbenul solar al căpiței pare (fără să fie!) centrul iradiant al universului. Realitatea umilă este învăluită într-o lumină de maiestrate cosmică, pictorul contemplant prin culorile grandioasă triumfătoare a unor suri artificiali, soarele, el însuși, fiind invizibil. Ochiul devine un organ miraculos, deschis la maximum și dispunând de o rară capacitate de impresionare. Din această atît de comună viziune, cum pare a fi aceea care dă strălucire căpițelor de fin, fantasticul nu lipsește. Există în planul al doilea al pînzei, parcă pitulată sub o romantică creangă a candorii, de un violet pal, o nebuloasă solară, un centru imprecis, de o confuzie ce sporește efectul ambiguu. Cine poate să ne spună dacă umilele căpițe de fin galben sînt centrul luminos al acestui univers ori, dimpotrivă, ele și primesc strălucirea de la acel punct galben sclipind ca o părere sub îmbrățișarea crengii violete a copacului cu trunchiul strecurat între căpițe? În realitate, planurile și toate elementele acestui mic univers mare își distribuie într-un infinit raport de reciprocitate efectele luminoase și tocmai această reciprocitate strecoară confuzia fantastică, neputința de a decide, de a atribui unui element sau unui plan al compoziției calitatea de sursă luminoasă. Geniul măștrilor, imposibil de a fi definit cu precizie, imposibil desigur de a fi imitat, ne întoarce totuși la un adevăr de lingă noi și tocmai de aceea prea des uitat: realitatea cea mai banală ori umilă are nebanuite calități fantastice, ea este în același timp cunoscută și miraculoasă, apropiată și îndepărtată, ștearsă și strălucitoare, corespunzător intensității privirii cu care o cercetăm, dar și unei speciale aptitudini de a ne plasa în punctul corespunzător. Efectul optic este oarecum asemănător celui pe care în literatură îl datorăm, de pildă, lui Sadoveanu, descoperitor și el de tărîmuri fantastice în, uneori, cele mai umile decoruri. Natura este o inextricabilă țesătură de obișnuit și fantastic. Neobișnuitul, neașteptatul, miraculosul vin, la Sadoveanu, la o simplă bătaie de vislă. Pătrunderea în imperiile mirifice, necunoscute, în «raiuul» cocoșilor sălbatici ori în «grădina ascunsă a liniștii» este rezervată unor indivizi ciudați și, cu trecerea timpului, din ce în ce mai ciudați, cu o puternică aspirație spre liniște și puritate, năzuință capabilă de a-și crea obiectul în aceeași măsură în care obiectul însuși, ascuns, sporește puterea aspirației. Ei pot vedea ce toată lumea crede că vede trecînd, însă cu un tainic suris, prin grădini inaccesibile ochiului comun. În fața lor se deschide o punte de trecere, necunoscută altora, spre «singurătăți înfricoșate»: «era acolo o lumină care curgea de sus — fără să se vadă soarele nicăieri. În altă parte a muntelui mugurii erau pretutindeni încă închiși; iar aici, în această lu-

▲ Case vechi la Virteșcoiu.

▼ Stradă la Caceres.

▲ Căpițe

mină lină, mugurii toți de la mesteceni și de la tufari și smeușișuri erau deschiși; așa că acolo se alcătuiă un loc cald și blînd» — descrie un asemenea tărîm un bătrîn personaj sadovean. Sadoveanu însuși într-o astfel de zi privilegiată (24 iunie), dînd la o parte «draperii de liane», pătrunde lin într-un tărîm fermecat, într-o «grădină ascunsă a liniștii», unde contemplă un spectacol rar, «jocul luminii și al bucuriei de a trăi», pe care mărturisește, ca și propriul său erou, că «l-am mai văzut în viața mea poate încă de două ori trei ori». Viziune rară, căreia însă el îi atribuie calitatea deplină sănătăți fizice și morale. Să observăm că această deplinătate, numele eternei tinereți, este intim legată de acea «lumină lină», caldă și blîndă, o lumină a cărei sursă rămîne necunoscută, adică invizibilă. Eroul lui Sadoveanu vorbește despre «o lumină care curgea de sus — fără să se vadă soarele» (s.n.). În tabloul lui H.H. Catargi sursa de lumină, de asemenea, lipsește, dar profuziunea de străluciri blînde, calde, «line» este cu atît mai învăluitoare. Așadar, peste tot, deplinătea morală, mai ales, indicibilul sentiment al plenitudinii, sînt legate de o recepție cu totul specială a luminii, de o sursă invizibilă sau escamotată, fie că vorbim de pictură, fie de literatură. A ști să privești înseamnă a putea să privești fără ca să vezi. Tăria ochiului interior, inalterabilul soare moral al omului, este adevăratul semn al tinereții măștrilor. Lumina lină a raiului natural din opera lui Sadoveanu, luminozitatea fantastică a căpițelor de fin din tabloul lui H.H. Catargi sau unele dintre fabuloasele viziuni «colorate» din ultima expoziție a lui Al. Ciucurencu sînt expresii ale tăriei ochiului interior de a privi un soare care nu se vede. Sînt expresii ale capacității vizionare a unei arte al cărui rafinament, ascuns și el, constă în gradul înalt de exemplificare a universalului prin particular și elementar. (Elementarul fiind, în expoziția lui H.H. Catargi, umila, neînsemnata căpiță de fin, dar, în același timp, tulburătoare

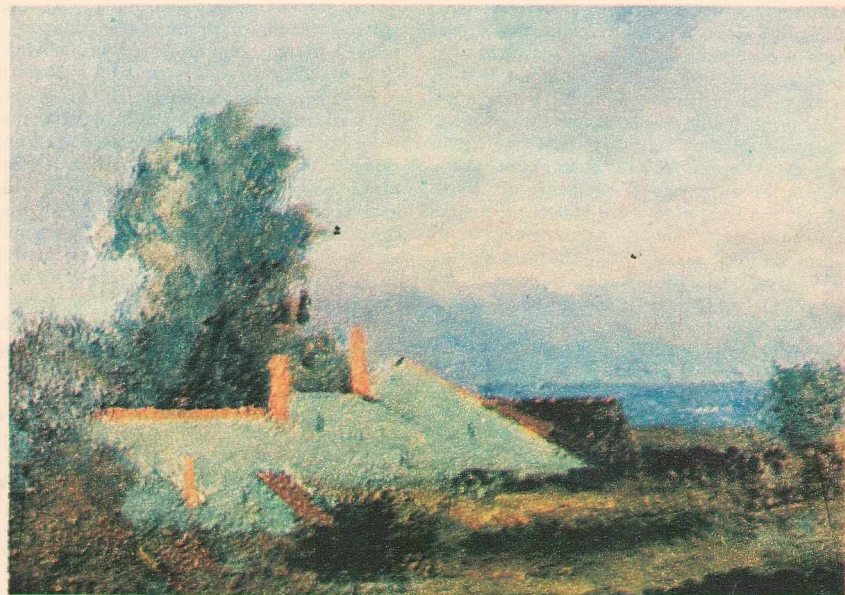
exemplificare a atotputernicei, clasice lumini a universului.)

Tinerețea măștrilor se identifică în acel fel cu înaltul și viul lor clasicism.

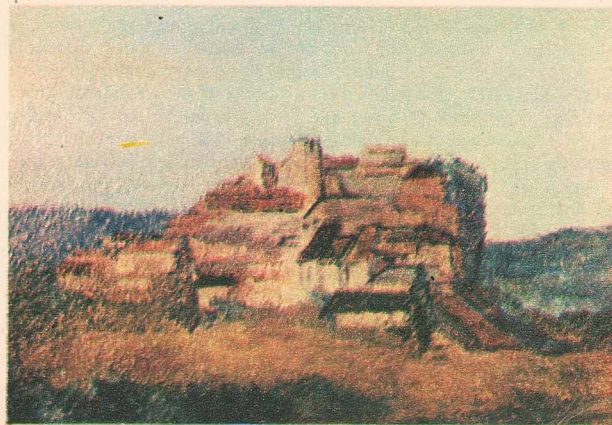
Dar acesta este și motivul repetatei noastre nedumeriri față de puținul ecou de care s-a bucurat atît expoziția lui Al. Ciucurencu, cît și, acum, aceea a lui H.H. Catargi. Am avut și avem sentimentul unui ecou minimalizant și neînțelegător în raport cu ceea ce asemenea manifestări de artă ne spun și ne pot spune despre noi înșine, despre vitalitatea unui mod particular de a interesa realmente nu numai publicul autohton dar și pe alții. Și dacă tot e vorba de felul în care știm să ne prețuim valorile cu adevărat semnificative, să ne amintim și de un alt remarcabil eveniment: retrospectiva Petrașcu. Cu o excepție sau două, și atunci o vie, contemporană recepție a lipsit. Revistele s-au comportat, am putea spune, parcimonios. Ca să nu mai vorbim de revista de specialitate! În schimb, ne mirăm și ne alarmăm de exagerarea unor sincronisme neviabile, de exacerbarea, uneori, a diverselor mode. Trebuie însă întreținută mult mai viu modernitatea clasicilor, modernitate în spirit (și anume, în spirit național!) pentru ca să ne dăm mai bine seama de modernitatea autentică sau falsă a contemporanilor. Revistele nu realizează consecvent o asemenea politică, ci par că-și amintesc de ea mai ales determinate de stricte conjuncturi (aniversări, comemorări) sau prin simple accidente.

Dar așa, în chip fatal nu se pot spune lucrurile esențiale, climatul pentru ca ele să fie posibile nu e pregătit cu grijă. Expoziții de importanța celor citate (Petrașcu, Ciucurencu, Catargi), ca să rămînem la pictură, ar trebui să fie simple (!) exemplificări ale unei permanențe, dar nu este deloc așa! Nu-i totuși ciudat? Punctele de trecere către aceste «grădini ascunse» ar trebui să constituie o preocupare permanentă.

C. STĂNESCU

▲ Case la Mardela.

◀ Peisaj la Roussillon.

Reproduceri
color de
Traian PROSAN

bătaia ruptă din rai?

Cînd am intrat întia oară în localul ce mi s-a părut impunător, al Liceului Traian din Turnu Severin, lucrul care m-a izbit mai mult a fost înșiruirea, pe coridoare, a unor rasteluri goale. Mergeam pe doisprezece ani și mă prezentam la examenul particular din iunie, al clasei I. Era în anul 1914. Nu mi-am dat seama de ce puteau fi acele rasteluri, al căror nume la început nu-mi spunea nimic, pînă ce mi s-a explicat că liceul, pe vremuri, la sfîrșitul secolului trecut și sub direcția de prestigiu a profesorului Theodor Costescu, organizase pe elevi în formații de «mici dorobanți», dîndu-le puști și învățîndu-i să mărșăluiască, să defileze, să intoneze cîntece patriotice, să se deprindă cu disciplina militară etc. Puștile dispăruseră odată cu desființarea acestei organizații, dar rastelurile rămăseseră ca un simbol al disciplinei ostășești, de cazarmă, care întunea încă zidurile afumate de timp ale coridoarelor. Să nu exagerez însă. Tineretul de totdeauna a fost și este vesel, expansiv, zglobiu. O curte interioară avea să ne îmbie la zburdălnicie, în cursul anului școlar viitor și pînă la sfîrșitul studiilor gimnaziale și liceale, precum și o vastă grădină, cu peșteri și izvoare artificiale, care cobora pînă aproape de Dunăre, înspre picioarele podului lui Traian, mîndria orașului nostru, dimpreună cu așa-zisul turn al lui Sever, vestigiul, pare-se, al unui castel medieval. Nu ascund dispoziția mea mediocră pentru jocurile, ce mi se păreau brutale, ale colegilor mei, precum și figura lamentabilă pe care o făceam la gimnastică, în orele de oină, sportul școlar obligatoriu. În timp ce colegii mei de toate vîrstele și staturile excelau în trecerea mingii, în aruncarea ei violentă, în fente sau în prinderea ei, eu nu știam cum să fug mai repede către celalt capăt, evitînd cu tot dinadinsul rămînerea pe loc și miezul atît de pasionant al jocului făcut să dezvolte reflexele. Școala avea și o splendidă sală de gimnastică, bine utilată, cu prăjini, paralele, căprițe și alte scule ce mi se păreau de tortură la gîndul că aș putea fi silit să încerc a face «flotarea», «planșa» și alte figuri de atletism. Eram atît de stîngaci că nu știam cum să-mi încrucieșez picioarele ca să încerc a mă sui pe prăjina fixă, pînă la capătul ei de sus, la înălțimea ei ce mi se părea amețitoare. Eram de risul clasei și mă simțeam destul de prost, dar bunul profesor, poreclit de elevi, nu știu prea bine de ce, Cîrnat, renunța să facă din mine un gimnast și trecea repede la amatorii de atletism, mai numeroși, firește, decît cei de carte, unde mă sileam să-mi scot, vorba aceea, pîrleala. Mai tîrziu, școala și-a făcut un stadion, pe care se practicau toate sporturile pe un teren de cîteva hectare. Mai e nevoie să spun că picioarele nu mi-au călcat niciodată pe acolo?

Disciplina era în aer, cum spuneam, în atmosfera, în tradiția școlii, dar asta nu împiedica pe unii dintre membrii corpului didactic să mai recurgă și la pedepse corporale. Astfel, indolentul profesor de geografie, Pandelescu Pîrșcoveanu, cînd i se părea că unii dintre noi tulburam liniștea, ne amenința cu vocea pe jumătate:

— Acum mă dau jos la voi!

Cînd se decidea în fine să părăsească poziția comodă de pe catedră, cam într-o rină, ca pe moale, apuca mai mult la nimeală pe cite unul sau doi de «perciuni», prefăcîndu-se că face exerciții de ridicare de pe sol, la cine știe ce înălțime. Spaima era însă mai mare decît durerea. Profesorului îi trecea repede supărarea și-și reîn-tegra scaunul-fotoliu cu această reflecție plină de dispreț, rostită înginat, cu răsfat de sine:

— Măi băieți, măi, între mine și voi e mai

mare distanță decît de la cer și pămînt!

Unul care aplica palme sonore și usturătoare era directorul Gheorghe Oprescu, energicul profesor de franceză, care curînd după începutul primului an școlar postbelic, în 1919, ne-a părăsit, numit fiind șef de lucrări (lector) la noua Universitate din Cluj. Viitorul istoric și critic de artă era, așadar, cel mai temut, pentru că nu se mulțumea să amenințe, ci trecea repede la acțiune, obținînd instantaneu liniștea exigibilă. N-am făcut cunoștință cu reductabilele lui palme, dar aveam să-mi dau seama mult mai tîrziu ce efecte neașteptate poate avea acest mijloc disciplinar, din fericire dispărut în zilele noastre.

Era prin 1939, curînd după ce colegul meu Alexandru Dima își publicase teza de doctorat în filozofie, *Conceptul de literatură populară* (1939). Mi-a dat un telefon, după masa de la prînz, anunțîndu-mă că dorește să-mi ofere un exemplar din cartea de curînd apărută în Editura fundațiilor. L-am primit bucuros, scuzîndu-mă însă că înainte de ora 5 d.a. trebuie să fiu în oraș. Ne-am ridicat, așadar, după o oră de «Plauderei» (și trecuse doctoratul în Germania), în românește, se-nțelege, și ne-am suit în autobuzul de pe stradă doctor Davila, care ne lăsa la Ateneu. După o stație s-a suit profesorul Oprescu, care mi-a întins mîna. Atunci am ținut să-i prezint pe colegul meu, ca pe un fost distins elev al Liceului Traian (era cu trei ani în urma mea).

— Dima?—a întreat scurt profesorul. Nu-mi amintesc!

Atunci a urmat replica, promptă, ca lama ghilotinei:

— Eu îmi amintesc și obrajii mei își aduc aminte, domnule profesor, că m-ați pălmuit pe nedrept.

A urmat o tăcere prelungă, pînă la punctul nostru terminus. Profesorul, cu vocea tot atît de tăioasă ca și «brițul național» (le rasoir national), cum numeau francezii ghilotina, n-a știut ce să răspundă și a preferat să reflecteze amar asupra efectului cu explozie întîrziată a vechilor mijloace educative.

Într-adevăr, bătaia e contraindicată nu numai ca incompatibilă cu noțiunea de demnitate umană, dar mai ales pentru că, aplicată pe nedrept, ea rămîne ca o rană veșnic deschisă pentru cel ce a primit-o, iar pentru cel care a aplicat-o, și i se amintește într-un tîrziu, ca un stigmat și un regret, amîndouă indelebile.

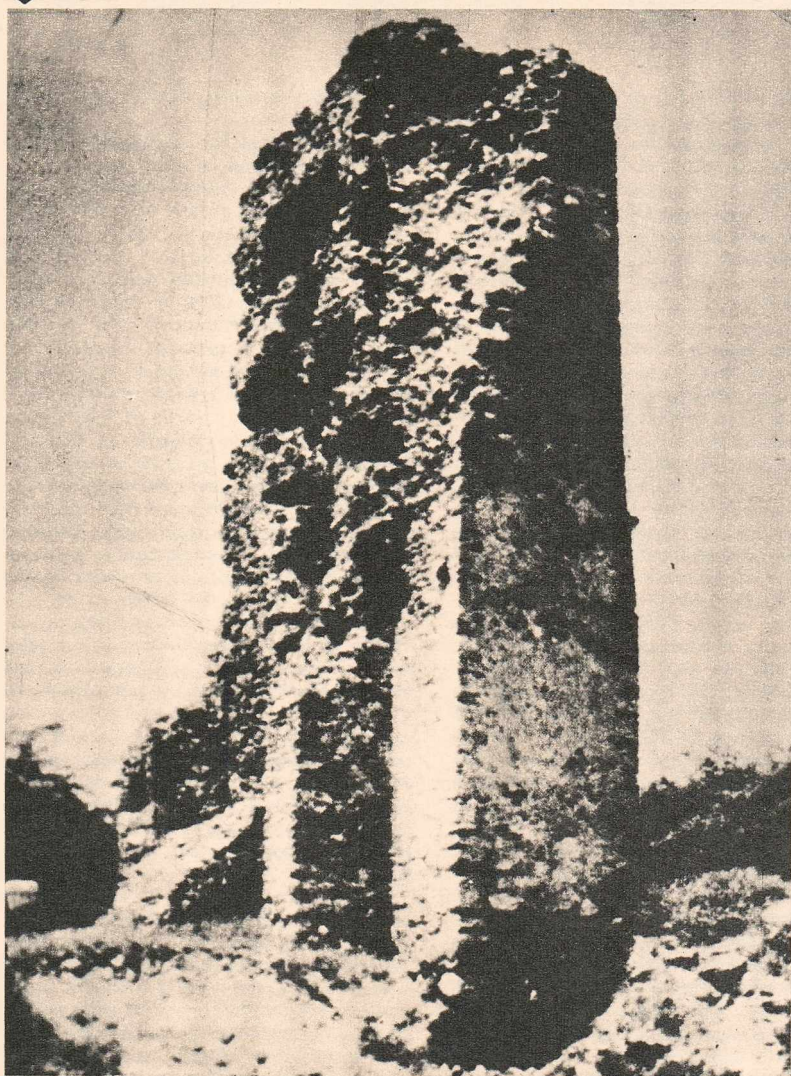
Și totuși bunul nostru popor este acela care a scornit zicala: «Bătaia e ruptă din rai», prin alte cuvinte, ca și cum ar fi o sancțiune de origine divină și ca atare nu numai bine-făcătoare ca tot ce vine de sus de tot, dar și indiscutabilă în privința legitimității ei. Cum de-a fost cu puțință ca un neam atît de blind, de bun și de răbdător, care a înfruntat totuși adeseori cu mînie populară biciul stăpînului, să se fi arătat atît de receptiv față de... bătaia simplă? Pînă și în vechile noastre pravile, soțului i se acorda dreptul să-și bată nevasta, dar cu o clauză temperantă: fără dușmănie. Astfel, *Pravila* lui Vasile Lupu (*Carte românească de învățătură* de la pravilele împărătești și de la alte judeațe), apărută la Iași, în 1643, are un capitol cu titlul: *Cum și cînd poate bărbatul să-și bată muierea și în ce chip*. Din primul paragraf se precizează însă că acest drept trebuie folosit «cu blîndeță iară nu cu vrăjmășie fără vină și fără ispravă».

Oprim aci acest excurs de veche știință juridică națională, deși de sorginte bizantină, fără nici un comentariu. Multe s-au schimbat în școală și în familie de atunci și multă apă a curs pe Dunăre pînă ce forța bicepsilor s-a transformat în energie electrică, la hidrocentrala din orașul municipiu Drobeta-Turnu Severin!

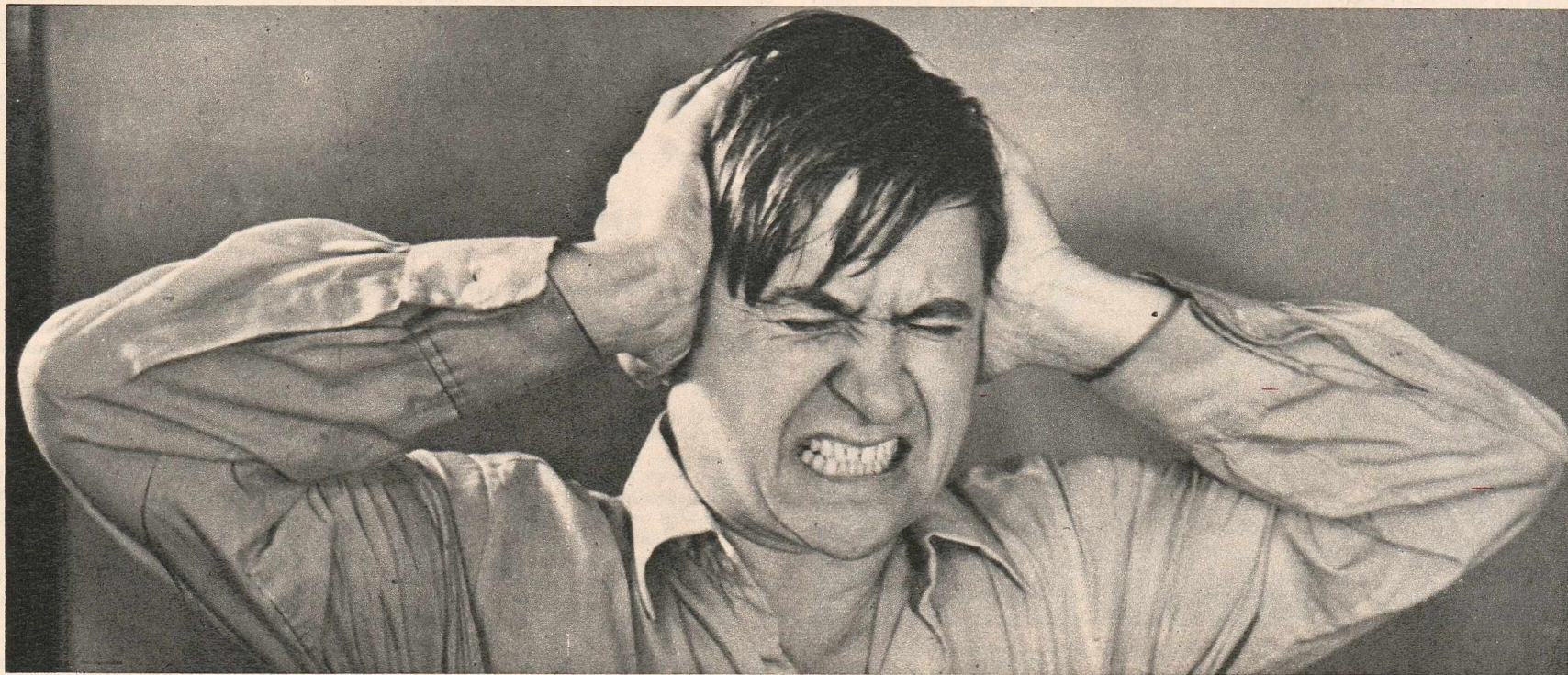
Piciorul podului construit de Apolodor.

Turnul cetății medievale, cunoscut sub numele de «Turnul lui Sever».

viață ușoară pentru textierii de muzică ușoară?

În discuție: lipsa de substanță, banalitatea, rutina și ridicolul unora din textele muzicii noastre ușoare

Actorul Dumitru Furdui, în rol de victimă a unor texte de muzică ușoară.

«MAREA-N FLOARE»

Acum, după ce a trecut, pot să-mi spun liniștit: odată și odată, trebuia să se întâmple. De greu, a fost greu. Oricît de străin mi-ați fi, trebuie să recunoașteți că numai ușor nu e să te trezești așa, hodoronc-tronc, singur cu ele, într-o cameră de duminică: «Tot ce gîndim de iubire-i purtat./ Tot ce dorim de lumină-i brăzdat./ Tot ce clădim nu-i ca valul trecător./ Ci stîncă dîrză în viitor...» E bun el și adevărul, dar nici așa, să te înconjoare din cele patru zări.

Nu sînt unul dintre acei pe care nu-i interesează sufletul și tot ceea ce-l înconjoară. Dimpotrivă. Numai că e nevoie și

aici de măsură. Păi cum să nu-ți vină să-ți dai și cămașa de pe tine, cînd te se spune așa, verde-n față: «Tot ce simțim scaldă-n joc sufletu'./ Tot cît privim doar al nostru-i acu'./ Tot ce iubim este graiul ce-am crescut./ Și locul drag unde ne-am născut...» Bun, să zicem că sînt eu slab. Că am fost luat pe nepregătite. Dar ce-ați fi făcut dumnea-voastră, trezindu-vă față în față cu atîta limbă română care țîșnește din versurile 3 și 4 de mai sus?

Nu spun că n-am citit și alte lucruri despre viață. Dar cînd îți zice maestrul Elly Roman, așa, ca de la artă poetică la artă poetică:

«Viața cîntă cu noi un cîntec/ peste azi, peste mîine./ Este cîntecul fericirii/ și-al tinereții pline», tocmeala aceea cu «To be or not to be» s-o înghită alții.

Doamne și ce iubită cumsecade am! Adică stă ea așa credincioasă și încîntată lingă mine, cînd altele de vîrsta ei primesc în dar serenade-beat în care se vîd ca-ntr-o oglindă: «Chip de față/ minunată./ gura-fragedă/ dragă./ părul plin, aur rar./ fin./ ochi de mure./ dor să-mi fure./ gîtul-fildeș/ chipeș./ mijloc —/ prin inel/ tras./ zîmbet-soare/ ce răsare./ vorba-ți caldă/ scaldă/ ziua, noaptea mea». Frumos se iubește în textele maestrului Elly Roman! Eu ce-i spun iubitei? «La revedere. Plec în delegație la Teiuș. Dacă mă caută cineva, vin joi. Pa». Și după ce ajung la Teiuș, m-apuc de lucru, seara adorm liniștit în loc să-i trimit o vedere iubitei: «Ploaia, vîntul/ cerul, cîmpul/ pomii marea-n floare./ păsări vii/ și copiii./ mii/ apa-adîncă./ dealul-stîncă./ toate imn de/ slavă/ într-un

gînd./ ție îți/ cînt!» Și, deși n-am fost în stare să-i iau fetei un televizor, n-am atîta suflet să-i scriu de la Teiuș ce-am aflat de la un nepot al maestrului Topor în legătură cu timbul: «Ziua trece./ luna trece./ primăvara./ vara./ toamna, iarna trec». Pe cînd maestrul Elly Roman știe că un menestrel, chiar și beat (bit) trebuie, din cînd în cînd, să-i amintească iubitei situația exactă a relației lor, să-i dea și ceva asigurări cu privire la viitor: «Eu, iubita mea./ pajul tău voi fi./ cît voi trăi.../ Tu, iubita mea./ veșnică vei fi/ și te voi iubi...»

Acum, după ce a trecut, pot să-mi spun liniștit: odată și odată, trebuia să se întâmple. Dar și mai liniștit aș fi dacă n-o să se mai întîmple. Și lucrul e posibil dacă maestrul Elly Roman, autor al atîtor melodii îndrăgite, ar fi la fel de exigent cu textul cum e cu propria-i muzică. Și nu numai dumnea, ci și alții.

Dorin TUDORAN

AL NAIBII LIRLIDA!

Nu, serios, n-ați aflat ce este Lirlida? Rău, asta presupune serioase lacune în cultura dumnea-voastră, tovarăși! Fiindcă: E-un cîntecel, Lirlida, Simpatîc foc, Lirlida; Să-l cîntî și tu, Lirlida. Nu-i greu de loc.

Păi vedeți? După ce «nu-i greu de loc» (ba chiar ușurel) și pe deasupra «simpatîc foc», merită, nu-i așa, să facem cunoștință cu el. Deci, e un cîntecel, acolo, să fie, vorba autorului, Mihai Dumbravă. Totuși, să nu-l desconsiderăm. Putem evident să-l fredonăm dimineața în baie, dar n-avem dreptul să-i ignorăm înaltele-i virtuți morale.

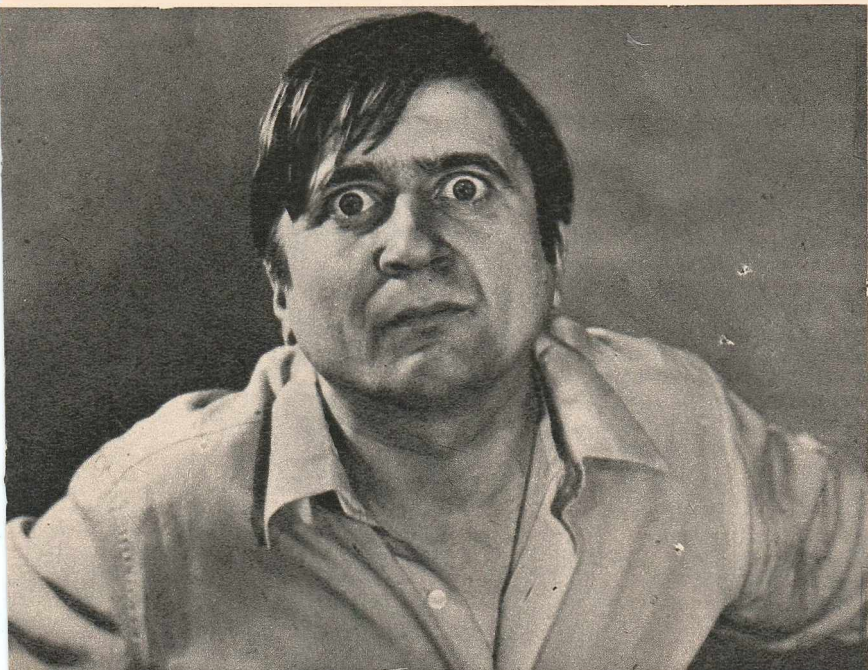
Fiindcă:
El îmbracă-n soare
Sufletul oricui.
Orice secundă
Cu bucurie
Lumea inundă.

Deci, de-acum, cu Lirlida înainte. Sînteți plictisit, angoasat? Ceva nu merge la serviciu, v-a răspuns șeful mai rece ca de obicei, la salut? Lirlida. V-ați certat cu soția, puștiul are crampe, ați rămas suspendat în lift două ore? Lirlida.

Totuși:
Tot repetînd Lirlida,
M-am întrebat, Lirlida
Ce-o însemna Lirlida?
Dar n-am aflat.

Sic, noi am aflat! Lirlida este... Lirlida. Un cîntecel, am mai spus-o, mititel de tot, dar atît de simpatîc încît a fost chiar și publicat în Editura muzicală a Uniunii compozitorilor. Ba se pare că ilustrează și o melodie aparținînd lui Ion Cristinoiu. Evident, nu pe gratis. Al naibii, Lirlida!

M. HETCO

«Opresc în drum trecătorii./ Ei mă privesc zîmbitori./ Mă socotesc un om ciudat».

omul care a trăit 45 de minute, fără inima lui, se însoară!

Acum câteva zile, sunindu-l la telefon pe eminentul profesor universitar dr. Pop D. Popa Ioan pentru a realiza împreună un amplu reportaj al evenimentului științific petrecut în clinica de chirurgie din Tg. Mureș, distinsul profesor mi-a comunicat că dacă doresc să obțin o declarație a pacientului său, Popovici Deszô, va trebui să mă deplasez într-o comună din preajma Odorheiului Secuiesc, căci tânărul, pe care natura îl condamnă la moarte, săptămîna viitoare se însoară!

N-am să uit niciodată vocea caldă, sinceră, fascinantă prin modestia pe care o degajau cuvintele și simț și acum acel fior pe care-l trăiești ori de cîte ori descoperi în contemporanii tăi măreția pe care sînt capabili s-o realizeze prin marile confruntări în care se angajează fără șovăire.

Un tînr fără nici o șansă de a supraviețui...

Un chirurg care s-a hotărît fără teamă de-a schimba o soartă pecetluită, de fapt o confruntare dintre om și destin...

Și mă gîndesc acum ce a simțit omul acesta cînd inima celui alt confrate al său a încetat să bată? Ce-ar fi putut rosti el atunci despre speranță, despre puterea pe care sîntem capabili s-o stăpînim? Tînrul din fața sa era practic un om mort. S-au rostit atunci 88 de comenzi, 30 de oameni, colectivul său, le-au repetat pînă la desăvîrșire, 3 generatoare de curent electric au funcționat permanent (cîci

dacă ar fi intervenit o simplă defecțiune pe rețeaua electrică a orașului inima mecanică s-ar fi oprit și...), vane cu alimentare cu apă ș.a.m.d., pînă ce inima cea adevărată a fost deschisă, viața a fost reasezată cuminte la locul ei și după 45 de minute minile profesorului au închis în pieptul unui tînr durata care îi fusese furată din clipa genezei.

Multe nopți am privit luminile albastre ale ferestrelor din clinica aceea și mă gîndeam că atunci cînd îl voi putea întîlni pe cel fără speranță, prima întrebare pe care am să i-o pun va fi: «Cum ți-ai închipuit că va fi această primăvară pentru tine, Popovici Deszô, dar mai ales cum o găsești?»

Și iată-mă acum pornit la drum, căci inima ce și-o revendicase moartea a răspuns acestei primăveri cu cel mai frumos dintre sentimente: s-a hotărît să se dăruiască la rîndul ei unei alte ființe umane, pentru care ea, acest om, reprezintă totul.

Voi scrie în această revistă nunta căci ea înseamnă nu numai o mare victorie, dar și pentru că sînt sigur că sărbătoarea aceasta va rămîne ca un pas al puterii omenești nu numai în istoria medicinei românești, ci chiar și-n cea secretă istorie a sentimentelor pe care o scriem zilnic pe acest pămînt unde din moștrămoși destinul a fost înfruntat și-nvins cu hohote de rîs și săgeți albe.

Romulus GUGA

... și va...
... certitudinea lui nedezmințită:
«Tine minte ce ți-am spus!» Cum «informatul» lansează într-o singură zi citeva sute de «bombe», e firesc — în conformitate cu un elementar calcul al probabilităților — ca

... un lasat să vorbească, fiindcă știa tot. Un singur lucru nu aflase: că de a doua zi era «pus pe liber» pentru incapacitate profesională evidentă. Asta o știam eu.

Aurel BARANGA

cronica serviciilor către populație

cu geamantanul pe străzile orașului în căutarea unui pat

DE VORBĂ CU TOVARĂȘUL CRISTIAN MITEA, DIRECTOR ADJUNCT LA OFICIUL DE TURISM AL CAPITALALEI

— Stimate tovarășe director, am pășit pragul biroului dumneavoastră preluînd «of»-ul colectiv al sutelor de vizitatori ai Capitalei noastre, ai tuturor celor care, odată intrați pe porțile Bucureștiului, la Gara de Nord sau pe aerogările de la Băneasa și Otopeni, sînt obligați să înnopteze pe băncile sălilor de așteptare sau în camere mizere, obținute prin mijlocirea unor mișci binevoitori, o adevărată armată de afacerești verosi care și-au înfipt rădăcinile în binecuvîntatul ogor al rețelei hoteliere. Cunoaștem situația: spațiul pe care îl dețineți este departe de a face față solicitărilor zilnice, iar în perioada estivală sînteți literalmente sufocați sub presiunea turiștilor români și străini, care vă iau cu asalt serviciile de recepție. Prin întrebarea care v-o adresăm ne facem însă eoul celor care, odată ajunși în Capitală, sînt obligați să colinde cu geamantanul străzile orașului, în căutarea unui pat. De ce această neplăcută, nepermisă și degradantă odisee, cînd înființarea unor dispecerate în gări și aeroporturi ar duce la rezolvarea acestei situații intolereabile?

— Există totuși și un dispecerat. Doritorii

sînt rugați să se adreseze la telefon 13.27.00, iar după ora 23 la hotelul «Victoria», unde există un recepționar de serviciu.

— Iată, așadar, un secret pe care îl faceți public prin intermediul publicației noastre...

— Da, aveți dreptul să ne ironizați. Am făcut prea puțin pentru a informa marele public în această privință.

— Autocritica e binevenită, o vom prezenta și cititorilor noștri, dar întrebarea a fost alta.

— A existat și un dispecerat în Gara de Nord. L-am desființat, deoarece omul trebuia să stea la o coadă interminabilă pentru a primi informațiile necesare.

— Deci e mai simplu să-l puneți pe drumuri cu geamantanul la spinare?

— Dați-mi voie să vă explic. Ne găsim în incinta Oficiului de turism al Capitalei, care dispune de 2.097 locuri. Restul de 1.685 de locuri aparțin altor întreprinderi hoteliere. Dispeceratul înființat și desființat de noi nu avea în evidență decît spațiul cuprins în rețeaua noastră hotelieră.

— Dumneavoastră, Oficiul de turism al Capitalei, sînteți tutelat, înțeleg eu, de către Ministerul Turismului?

— Nu, nu, așa cred mulți. Stăpînul nostru este Consiliul popular al municipiului București. De Ministerul Turismului aparțin hotelurile Nord, Lido, Ambasador și Athénée Palace.

— Și «Intercontinental»?

— Întreprindere aparte.

— Ați uitat «Hanul lui Manuc».

— Aici patronează Ministerul Comerțului Interior. Incepeți să vă amuzați?

— De fapt, nu mai înțeleg nimic sau... încep să înțeleg totul. Înțeleg de ce nu se poate obține o evidență clară a spațiului disponibil, de ce musafirii Bucureștiului nu beneficiază de serviciile unor birouri de recepție în gări și aeroporturi. Ce mă sfătuiți să răspund cititorilor noștri?

— Că situația se va rezolva în foarte scurtă vreme, prin fuzionarea tuturor întreprinderilor hoteliere existente. În curînd deci o «Întreprindere de turism, hoteluri și restaurante», una singură, și patronată de Ministerul Turismului. Cu acest prilej se va proceda și la o revizuire a mijloacelor practice pentru informarea solicitanților noștri și pentru simplificarea relației pasager-recepționar. Vă rugăm să reveniți.

— Subscriem din toată inima.

Liviu TIMBUS

dialog cu cititorii

Problemele luptei împotriva spiritului birocratic continuă să preocupe — cum e și firesc — pe mulți dintre cititorii noștri. Iată ce ne scrie, de pildă, cititorul **Grigore Homaru** din Galați: «Eliminarea exceselor birocratice urmărește, cred eu, nu numai simplificarea și accelerarea activității economice, sociale, administrative, de servicii a populației etc., ci și crearea unei comunicări mai libere, mai directe, mai omenești între funcționari și cetățenii care li se adresează... S-a mai scris despre pereții de sticlă sau de lemn care mai peste tot îi despart pe funcționarii de public, despre ghișeele-ghilotine parcă anume făcute pentru a-i umili pe oameni silindu-i să stea într-o poziție incomodă, nefirească, aplecați cu supunere în fața atotputernicilor reprezentanți ai mașinării birocratice, de fapt, puși acolo ca să-i servească ei pe cetățeni. De aceea, m-a mirat cînd nu demult am văzut la televizor prezentată elogios inaugurarea la Brașov, mi se pare, a unei agenții (cred că a C.F.R.-ului) dotate cu asemenea ghișotine. Vreo zece-cincisprezece cetățeni îndoiți din șale pînă la un unghi de aproape 90 grade își strecurau cu greu capetele prin ferestrele joase în timp ce funcționarele (dealtfel foarte arătoase) le răspundeau cu condescendență de la vreo 20 centimetri deasupra creștetului... Nu s-ar putea găsi soluții mai civilizate, mai demne, care să permită un contact neumilitor?...» Rîndurile tovarășului Homaru ne-au adus aminte de o frază amară scrisă de marele poet francez Charles Péguy încă în 1907: «Nu baricada desparte azi în două poporul Franței, ci un obiect mai mic, dar mult mai răspîndit: ghișeul». Desigur, există modalități de a lucra altfel cu cetățenii, trebuie numai preocupare, bunăvoință și, mai ales, o altă concepție asupra raporturilor cetățean-administrație.

Cititorul **Tiberiu Manta** din Cluj ne trimite câteva aprecieri cu privire la recent

apărutul «Mic dicționar enciclopedic». Aprecieri, desigur, elogioase în cea mai mare parte deși completate și de citeva observații critice. Nemulțumirile privesc lipsa din dicționar a unor termeni și, mai ales, a unor nume. Din păcate, acestea sînt imputări care se pot face oricărei lucrări avînd la bază o selecție atît de draconică. Nici un dicționar de acest fel nu poate satisface pe toată lumea și singurul lucru care i se poate pretinde este ca cel puțin termenii absolut esențiali să nu lipsească. Volumul la care ne referim satisface, credem, această cerință. Dealtfel, poate nu e inutil de adăugat că din cauza dezvoltării considerabile a cunoașterii omenești alcătuirea unor enciclopedii generale, cu vocație exhaustivă, a devenit practic imposibilă. Era marilor enciclopedii (de zeci de volume) a luat sfîrșit, chiar dacă unele lucrări cu tradiție continuă să mai apară în noi ediții. Astăzi se poartă «micile dicționare» pentru uzul curent și, mai ales, enciclopediile de specialitate.

În ultimele două săptămîni ne-am trezit la redacție cu citeva zeci de scrisori (din Adjud și din Hirșova), redactate cu stîngăcie școlărească și împănate pînă la refuz de greșeli de ortografie prin care ni se cere, cu o formulă stereotipă: «Vă rugăm să ne trimiteți următorii artiști...» Trebuie să facem citeva precizări: 1) nu sîntem agenție de impresariat ca să trimitem artiști în diferite orașe din provincie; 2) cu atît mai puțin, nu sîntem traficanți de carne omenească pentru a trimite ființe vii unor consumatori minori și agramați; 3) nici fotografii (probabil că despre asta e vorba) nu trimitem, ci, eventual, publicăm. Și acum o sugestie: profesorii de limbă română din cele două localități ar trebui să acorde o mai mare atenție însușirii de către elevi a cunoștințelor elementare de scriere românească.

H. DONA

TRADIȚII

După o destul de lungă absență a premiilor (două-trei luni nu sînt un fleac, și absențele n-au trecut, desigur, neobservate de spectatori), filmul românesc a reintrat în actualitatea ecranelor. Nu prin filme de actualitate care rămîn, în continuare, un sfînt deziderat, ci prin filme capabile să ne poarte spre lumini și umbre omeniești dintr-un trecut mai apropiat sau mai îndepărtat. A fost întîi, în maiul acesta al unor pilduitoare rememorări istorice, premiera filmului Ciprian Porumbescu, evocare a timpului de euforie patriotică din ultimele decenii ale veacului trecut, în care chipul compozitorului-patriot dobîndea semnificații de emblemă. Și a fost, apoi, premiera filmului Ceața, incursiune în realitățile aspre ale unei epoci de amară amintire, în care, pe baricadele luptei ilegale, comuniștii apărau cu demnitate viitorul de astăzi al țării. Două filme foarte diferite ca gen și ca factură (cronicile propriu-zise au relatat despre ele mai pe larg), care ne permit totuși extragerea unor semnificații de ordin mai general.

S-o facem, din aproape spre departe. În Ceața, scenaristul Alexandru Șiperco și regizorul Vladimir Popescu-Doreanu (aș numi neapărat, printre colaboratorii de bază, pe operatorul Costache Ciubotaru și, în general, actorii, cu precădere trei: Adela Mărculescu, Maria Rotaru și Emmerich Schäffer), autorii filmului deci au izbutit o reconstituire veridică și tensionată a atmosferei de luptă revoluționară din anii dictaturii antonesciene. Ceea ce izbutește mai bine scenariul (și apoi regia) este să ne convingă că realitățile filmului sînt realități trăite. Tradițiile luptei din ilegalitate sînt evocate, așadar, dinăuntru, poartă pecetea participării. Este, cred, o calitate esențială a

acesteia și a oricărei evocări de asemenea natură. Sigur, o asemenea calitate nu este determinată «în sine» (participarea presupune înregistrarea semnificațiilor moralumane conținute de faptele de viață trăite și capacitatea de a transmite în parametri artistici sentimentul trăirilor respective). Ceața, prin suspense-ul menținut abil în jurul personajelor, pînă la sfîrșit, se constituie ca un atractiv «film de acțiune» și, chiar dacă în logica desfășurării intrigii intervin hiatusuri, sau în replicile personajelor se fac auzite, citeodată, stridențe declarative, transmise, mai mult decît plauzibil, sentimentul participării revoluționare.

Complet diferit, cum spuneam, ca factură, filmul Ciprian Porumbescu are ca personaj principal al peliculei, aș zice chiar cel mai important, însăși muzica, și regizorul Gh. Vitanidis a izbutit, prin ponderea pe care i-a rezervat-o în economia acțiunii propriuzise și prin modul în care a integrat-o în intrigă, să-i sublinieze și să-i sublimeze capacitățile emoționale. Autorul filmului a reușit, astfel, să sintetizeze un adevăr de esență al personajului evocat, pentru că în primă și ultimă instanță acesta a fost Ciprian: un artist angajat al vremii sale, cu o existență zbuciumată, încheiată prematur, înainte ca autorul «Craiului nou» și al «Baladei», al frumoaselor marșuri patriotice «Trei culori» și «Pe-al nostru steag» să fi împlinit 29 de ani. Dincolo de aceste secvențe-cheie ale filmului există, e drept, și multă, prea multă «proză roză». Dar, s-o recunoaștem, este și asta o «tradiție» a romanțării biografice și nu numai a celor românești...

Călin CĂLIMAN

cine, ce, unde, cînd?

- Familia Trintignant apare unită și pe platoul de filmare. Iată, de pildă, cum sînt distribuite rolurile în filmul «Défense de savoir», în curs de producție la Lira Films: regizoare, Nadine Trintignant, soție; interpreți, Jean-Louis Trintignant, soț și (din nou) Nadine, fiică!
- Dedicat zilei eliberării naționale a poporului bulgar, filmul «A venit ziua», în curs de turnare la Tirnovo — vechea capitală a Bulgariei — frapează mai cu seamă prin tinerețea realizatorilor și actorilor: regizorul are 29 de ani, iar interpreții principali 22 și respectiv 16 ani. Scenaristul filmului este scriitorul Vasil Akirov, un maestru al temelor antifasciste, autor și al scenariului filmului «Păsări și ogari», care a rulat și la noi.
- Anthony Quinn și-a depus oficial candidatura pentru rolul lui Picasso, a cărui viață va fi evocată, în curînd, pe ecran. «Mi-aș da bucuros un an din viața pentru a-l putea întruhipa pe marele malaguen» — a spus Quinn, și ca suprem argument: «N-am jucat tot eu rolul unui alt pictor mare, al lui Gauguin, în filmul «Van Gogh»?»

- Insolitul, iată elementul care caracterizează filmul lui Jacques Démy intitulat «Nimic grav, soțul dv. e însărcinat», film care a avut anterior titlul «Evenimentul cel mai însemnat după aselenizarea omului». După cum se poate deduce este vorba de o comedie inspirată de unele schimbări biologice care pot interveni ca urmare a explorării universului cosmic. Protagonist: Marcello Mastroianni, secondat de Catherine Deneuve, un cuplu despre care s-a vorbit mult în ultima vreme.
- Un «remake» al celebrului «Till Eulenspiegel» de Charles de Coster (în acest context reamintim creația remarcabilă a lui Gérard Philipe în același rol) este în curs de realizare la Mosfilm, sub bagheta atît de cunoscutului cuplu Alov și Naumov.
- Spre bucuria copiilor de pretutindeni, «Alice în Țara minunilor», «minunea» lui Lewis Carroll, va fi din nou ecranizată, de data aceasta în Anglia. Conducerea filmului a fost încredințată lui William Sterling, ajutat de o echipă de actori în frunte cu mult apreciatul comic Peter Sellers. Alice va fi micuța Fiana Fullerton.

1 Adela Mărculescu și Emmerich Schäffer în noul film românesc «Ceața».

2 Ciprian Porumbescu — așa cum apare pe peliculă în interpretarea tînrului actor Vlad Rădescu.

Alfred Hitchcock, maestrul inegalabil al «thriller»-ului și-a exprimat recent, față de un grup de ziaristi, intenția de a realiza un film de suspense, a cărui eroină să fie marea cîntăreață Maria Callas. «De ani de zile dorința de a turna un film cu Callas mi s-a infipt în creier și o visez și noaptea» — a declarat Hitchcock.

minuni în vremea noastră...

Magul Battista vinde, pentru cine are naivitatea să creadă, o fericire ipotetică.

Încă din timpurile pierdute în negura istoriei a înflorit o industrie sui-generis: cea a șarlatanilor. Naivi și creduli au existat dintotdeauna — și pe seama lor s-a înmulțit tagma profitorilor, a ghicitorilor în stele și în palmă, a prezicătorilor și a celor care și-au arogat harul divin de a fi moștenitori pămînteni ai unor forțe supranaturale.

Asemenea idei retrograde, în contradicție flagrantă nu numai cu adevărul, cu concluziile logice ale științei, dar chiar cu bunul-simț elementar, au putut rodi ca o ciupercă otrăvitoare pe terenul putred al obscurantismului și misticismului, al inculturii. Dar nu trebuie să mergem prea departe în trecut, la vremea oracolului din Delfi, ori în evul mediu. Ci, coborînd pe scara timpului, la secolul nostru, vom întîlni proliferate cele mai năstrușnice manifestări ale negustorilor de iluzii.

Formele de prezentare sînt felurite. După imaginație, clienți, interese economice, religioase și chiar politice. Ba, așa spune chiar că ele diferă de la țară la țară, deși multe au trăsături comune. Horoscoape, bunăoară, publică ziare și reviste din Anglia, Franța, Italia, Statele Unite. Cărți despre magie și dezlegarea tainelor viselor se găsesc în vitrinele librăriilor de pe diferite meridiane. Și, ca o formă nouă, în pas, ca să zic așa, cu cererea și oferta, a început în ultima vreme și comerțul de tarabă cu obiecte destinate magiei, adepților lui Satana și multe asemenea elucubrații. Inventivi, ca orice negustor care se respectă, cei ce cîștigă bani grei de pe urma naivității și credulității semenilor lor apeleză chiar la citate din literatură, folosind ca slogan publicitar cele scrise de Baudelaire în secolul trecut: «Cel mai frumos truc al Satanei e acela de a convinge oamenii că el nu există». Deci, nu vă lăsați, sărmani oameni, ademeniți de trucul lui ucigă-l toacă, ci cum-părați, fără a mai sta pe gânduri, prafurile, alifiile și obiectele prin care îl puteți avea, la orice oră din zi și din noapte, alături de voi.

Dar apropo de horoscoape. O anchetă făcută în urmă cu un an în Franța demonstrează că oameni de afaceri care se pretind serioși nu pornesc dimineața spre birou înainte de a vedea ce le prezice pentru ziua respectivă zodiacul. În urmă cu câteva zile, vameșii portului italian Cagliari au descoperit în carcasa din fibră de sticlă a unei ambarcații de agrement o cantitate de 250 kilograme de hașiș. Unul din traficanții arestați, englez de origine, se plîngea ziaristilor că a avut ghinion, deoarece horoscopul îi indicase «Veți avea succes în tot ce întreprindeți. O călătorie în străinătate vă va aduce împlinirea dorințelor».

În paginile publicitare ale revistelor italiene apare, cu regularitate, un anunț prin care magul scriitor Antonio Battista îi vestește pe cei ce au visat urît sau frumos, pe cei care au dezamăgiri în dragoste, că vor găsi răspuns la chinuitoarele lor întrebări dacă vor cumpăra cărțile scrise de el (ambele volume nu costă decît 10 500 de lire, deci pomana pomenilor), primind în plus drept cadou și cite un talisman aducător de noroc. Observați deci evoluția modernă de la Coco, papagalul din bilciuri care scotea cu ciocul bont biletul universal valabil pentru toate marile

probleme ale vieții, la cartea tipărită în cele mai bune condiții grafice. Magul a sîrșit în arestul poliției, acuzat de escrocherie.

Multe, chiar foarte multe miracole se promet în numele credinței în Dumnezeu. Mă rog, fiecare e liber să-și manifeste cum dorește această credință. Numai că...

Numai că, adevărurile elementare ale vieții, însăși știința, demonstrează fără putință de tăgadă că între a da crezare unor precepte biblice și realitate e o cale foarte lungă. Să ne aducem aminte numai de șarlatania, purtînd girul regal, cu «minunea de la Maglavit» care a făcut atîta vilvă la noi, acum vreo patru decenii. În perioada aceea de cumplită exploatare a maselor burghezia și moșierimea aveau nevoie de o asemenea mistificare pentru a arunca praf în ochii mulțimilor, de o diversiune pentru a abate atenția de la gravele probleme de ordin social. Așa a ajuns

ciobanul sifilitic ridicat la rang de tîmăduitor al suferințelor. Tristă comedie.

Dupa cum tot o trista comedie este și cazul escrocului canadian Gilles Davis, arestat în mica republică din America centrală, Salvador. Davis era urmărit în țara de origine pentru găinării — printre altele uitînd să mai restituie o limuzină închiriată de la o agenție de turism. Dealtfel, îmbrăcînd sutana de preot a călătorit la bordul acestei mașini prin Nicaragua, Honduras, Salvador, încasînd 20 000 de dolari de la diferite societăți de binefacere. Banii îi lua sub formă de împrumut, promișînd că îi va folosi pentru fericirea nevoiașilor. Cert este că bieții țărani, cu mintea acoperită de picla misticismului, îi ascultau cuvintele mieroase și mulți, aflînd că a fost arestat, s-au rugat pentru eliberarea îngerului despre care spuneau că l-au văzut cu un nimb de flăcări în jurul capului.

În presa clericală din Occident se duce o vastă campanie, cu argumente pro sau contra, în legătură cu tema dacă vor ajunge în paradis sau în infern nou-născuții decedați înainte de botez. În revista «Civilizația catolică» unii călugări iezuiți afirmă că miracolul scăpării de păcatul originar nu se poate produce decît prin botezul clasic și că acceptarea teoriei contrare ar duce la grave pierderi pentru biserică. Doar anual se nasc atîția copii, iar botezul, după cum se știe, se plătește. Drept argument, apărătorii miracolului divin folosesc chiar spusele Sfîntului Augustin — potrivit căruia nu există poziție intermediară între rai și iad — și că cine nu a primit botezul călătorește fără drept de apel printre diavoli.

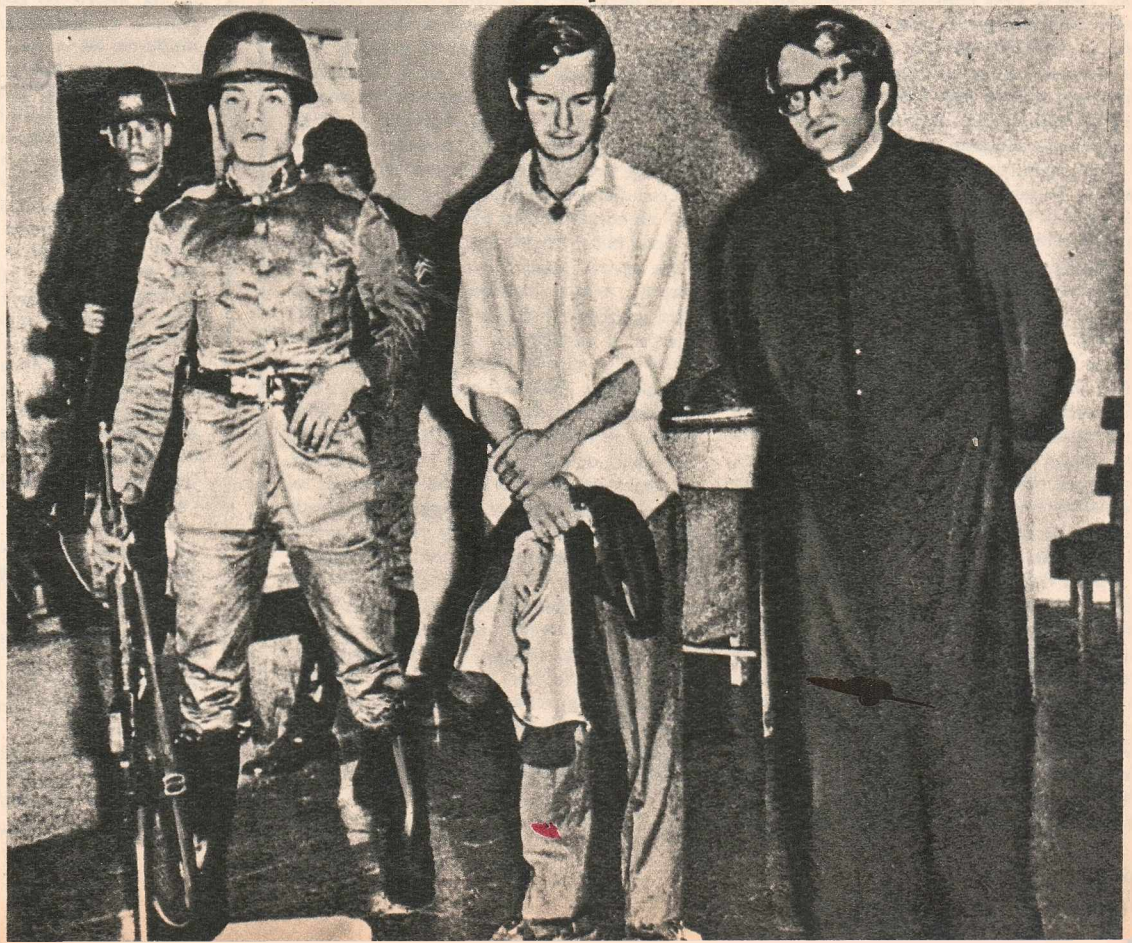
Pornind de la aceste contradicții religioase unii, mai întreprinzători, folosindu-se și de experiența trecutului, cînd afacerile cu vinzarea de penitențe era în floare, s-au gîndit că n-ar strica să se cîștige ceva promișîndu-le părinților ai căror copii s-au săvîrșit de pe lume neapucînd, dintr-un motiv sau altul, botezul, că aceștia vor putea beneficia în infern de un tratament mai favorizat, cu pedepse mai dulci și nu la cazanul cu smoală, dacă se vor face slujbe speciale. Se înțelege, plătindu-se.

Deși, vorba poetului, «minuni în vremea noastră nu vîd a se mai face» se mai găsesc totuși astăzi unii — nu numai pe meleaguri îndepărtate, ci și la noi — care dau credit moral șarlatanilor. Emisiunea recentă de la televiziune — mă refer la ancheta intitulată «Capcana» — arată limpede că oameni care se pretind serioși se lasă prinși în pinza de păianjen a mintuitorilor de trei lulele care, pentru bani, găini sau damigene cu vin, le promit succese în viață, în dragoste sau îndulcirea șefilor exigenți și a colegelor birfitoare. Ceea ce este mai grav însă e faptul că practicienii unor secte religioase, precum și făcătorii de minuni găsesc vad comercial. Practici ce poartă pe ele pecetea celei mai cumplite ignoranțe se cer stăvilite de oprobiul opiniei publice.

În fond, omul a coborît pe Lună transportat de aparate pe care tot oamenii le-au făurit. Se schimbă inimile bolnave prin minunile științei medicale, pămînturile devin mai roditoare sub efectul binefăcător al tehnicii. Aici, pe planeta Pămînt, viitorul poate fi mai bun și mai frumos nu așteptînd să se împlinească ce spun stelele și visele, ci luptînd, muncind pentru zămislirea lui, popoarele unindu-și eforturile și inteligența pentru o lume de mîine mai dreaptă, întemeiată pe echitate și justiție socială.

Ion MĂRGINEANU

Făcătorul de minuni, canadianul Gilles Davis (în sutană de preot), n-a mai putut repeta și cu propria persoană o minune. Iată-l în momentul arestării pentru escrocherie.

scriitori de azi

mihai beniuc

coardele timpului (1963); Arderi (1972); Turn de veghe (1972).

Poezia lui Mihai Beniuc e de o mare spontaneitate. Impresia e — fie-ne îngăduită comparația — de «blitzfang», ideea și sentimentul găindu-și într-o uluitoare simultaneitate expresia adecvată. Mihai Beniuc face parte dintre acei poeți, nu prea numeroși, în creația cărora nu se face deloc simțite urmele travaliului de laborator. Dată fiind această constantă caracteristică se poate afirma, acum, după îndelungata activitate a poetului, că versurile din 1937: «Cînd voi izbi odată eu cu barda./ Această stîncă are să se crape/ Și va țîșni din ea șuvoi de ape!/ Băeți, aceasta este arta!» nu erau rezultatul unui gest capricios și voit spectaculos, ci exprimau și anticipau, printr-o perfectă intuiție a propriilor particularități temperamentale și de expresie, modalitatea de înfrățire a unei poezii ce nu-și va dezminși punctul de plecare. Nici mai tîrziu, cînd poezia beniuciană devine mai reflexivă, caracterul ei spontan nu suferă diminuări. Vom observa ca și în piesele lirice în care, din cauza împrejurărilor, trebuia disimulat scopul pentru care erau scrise, deci e de presupus un proces mai accentuat de elaborare, nici în acest caz, spunem, nu poate fi vorba de o scădere a gradului de spontaneitate. Ne gândim, de pildă, la poemul *Ursul românesc* purtînd data anului 1937, cînd nu se puteau spune lucrurilor pe nume și, mai ales, de către un poet comunist. Se știe: «kursul românesc» simbolizează poporul ținut în lanțuri. Sensul parabolic al poemului nu l-a alterat proșpețimea, directia-tonalitate, spontana lui cantabilitate.

Creдем că e inutil a mai spune că în ceea ce îl privește pe Mihai Beniuc această spontaneitate a versului său nu e efectul unei obnubilări a lucidității; ea e doar semnul cert al unei autentice trăiri. Cînd însă intensitatea acestei trăiri slăbește, poezia lui Mihai Beniuc cade într-o versificație facilă, cam prea «ocazională». Dar în cea mai mare parte a creației sale lirice, poetul își trăiește cu acuitate «motivele» poeziei sale. Patria, partidul, dragostea, senectutea, extincția, toate acestea care într-o lirică de contrac-facere sună, după caz, lozincard, afectat, exterior, livresc, în creația lui Mihai Beniuc prezintă organicitatea unor date biografice.

S-a observat, și pe drept cuvînt, reluarea de către poet a unor teme și simboluri exprimate în diferite ipostaze. Să spunem însă numaidecît că aceste reveniri sînt făcute nu dintr-o precaritate a fanteziei, ci pentru că îl reprezintă cel mai adecvat pe poet. Iată unul dintre aceste simboluri: «mărul de lingă drum», care-l definește în trăsătura lui cea mai profundă și anume în aceea a nevoii de comunicare și dăruire.

Scrisa Mihai Beniuc în unul din anii de restriște pentru poporul nostru (1942): «Hei! fraților, la mine-n singe/ Istoria contemporană plînge». Autorul *Chiverei roșii* a fost martor și participant la evenimentele timpului său, la contemporanele prefaceri revoluționare. Răstîrclit socialismului în țara noastră l-a găsit la post. În poezia lui Mihai Beniuc nu există numai jubație. Versul său evoluează de atîtea ori sub semnul tristeții, al nostalgiiilor, al amarului sentiment al curgerii ireversibile a timpului. În esență, lirica lui Mihai Beniuc este însă optimistă: dar nu convențional optimistă. Încrederea într-o așezare mai dreaptă a lumii, pe care a profetit-o și pentru care a militat, îl distanționează pasionant, autentic, optimismul.

O antologie, desigur nu prea indulgentă, din creația lirică a lui Mihai Beniuc, va indica o operă ce va rezista la dîtele vremii. Prin această parte durabilă din această operă, Mihai Beniuc se situează în primele rînduri ale creatorilor noștri de literatură.

Traian STOICA

vorbiți și scrieți românește

gramatica, profesorii și elevii

Citez cîteva observații ale unui coleg din învățămîntul mediu, publicate în *Săptămîna de vineri*, 4 mai (p. 15, col. 1-2) și referitoare la lucrarea *Sinteze de limba română, coordonatori Theodor Hristea și Grigore Brîncuși (Radioteleșcoala, București, 1973)*.

Se spune acolo: «Vocalele sînt redatate într-un triunghi și sînt clasificate în deschise, închise și mijlocii, apoi anterioare, mediale și posterioare», se face trimiterea la pagină și apoi se exclamă... academic «Cui prodest?» Mai departe: «La consoane o altă grupare (pag. 35), absolut inutilă».

Mai jos se spune că «ar trebui desființat (sic!) genul neutru», pentru ca să aflăm mai departe, că «împărțirea» (sic!) propozițiilor după scopul comunicării, după forma pozitivă și negativă, după alcătuire sau structură «sînt toate (care «toate»?!) împărțiri cam-plicate care duc la confuzii în mintea elevilor».

Întrerup aici seria citatelor și nu pot să nu mărturisesc că pasajele menționate (și nu numai ele) m-au cam pus pe gînduri și, de multe ori, mi-au stîrnit un sentiment de invidie: colegul meu deține certitudini fundamentale care-i permit nu numai să ia decizii esențiale, dar, mai mult, să le recomande și altora.

De exemplu, colegul meu are certitudinea că clasificarea sunetelor este absolut inutilă. D-sa știe probabil și de ce anume această clasificare este inutilă, în timp ce, să zicem, clasificarea cuvintelor în părți de vorbire este, eventual, mai utilă. Mai mult: d-sa deține nu un criteriu de evaluare, ci Criteriul de evaluare a utilității unor cunoștințe lingvistice pe care alții, care s-au mai ocupat de lucruri de felul acesta, mărturisesc cu oarecare jenă că nu îl dețin. Este păcat că nu ni-l face cunoscut și nouă. E păcat, dar e totuși explicabil: secretele de mare valoare nu se divulgă cu

mare ușurință.

Am aflat, iarăși, că în puterea lingvistului nu stă numai clasificarea, caracterizarea și, eventual, explicarea unor fapte de limbă, ci și desființarea lor. Să «desființăm» neutrul că ne aduce necazuri. Nu vreau să cred că autorul articolului confundă — în focul discuției — o chestiune de terminologie (să numim o clasă de substantive neutre sau cu alt termen?) cu o chestiune de descriere a faptelor (există sau nu există o a treia clasă de substantive care prezintă anumite proprietăți gramaticale care o disting de clasa masculinelor și femininelor?). Nu vreau să cred și, chiar dacă aș vrea, n-aș putea.

În sfîrșit, colegul meu introduce un principiu pedagogic interesant și la care trebuie să reflectăm cu toată seriozitatea: lucrurile complicate «duc la confuzii în mintea elevilor»; ce trebuie să deducem de aici? Desigur că trebuie să le scoatem din manuale. Și cînd mă gîndesc cîte confuzii ar mai fi putut fi oprite de a se instala în mintea așa de... inconsistentă (căci prea ușor intră în derută!) a bieților elevi, dacă d-sa «ar fi avut cuvîntul» cu un ceas mai devreme. Poate că eu n-aș mai fi apucat să învăț despre sinus și cosinus, despre logaritmi și nici despre complicatele formule de chimie organică, și mintea nu mi-ar fi fost pîndită la fiecare pas de confuzii...

Nu mă îndoiesc că ideile atît de clare, de ferme și de pertinente expuse de colegul meu și din care, cu regret, n-am putut cita decît cîteva au să fie considerate cu toată seriozitatea de către cei care vor reforma — în sfîrșit — programa de limbă și literatură română, izgonind din ea, cum se exprima colegul meu, «rutina» și aducînd «nou!».

Emanuel VASILIU

o revistă de cultură: «vatra»

— Stimate Romulus Guga, iată că noua serie a «Vetrei» a împlinit, la 8 mai, doi ani de apariție. Ca redactor-șef al acestei reviste fondate în 1894 de I. Slavici, I.L. Caragiale și G. Coșbuc, ce ne puteți spune despre cele 25 de numere ale acestei serii noi?

— Consider că am reușit să fim ceea ce stă înscris pe banderoala primei pagini: o revistă social-culturală. Propunîndu-ne de la bun început să fim cu adevărat o prezență activă în publicistica românească, ne-am îndreptat atenția spre principalele izvoare care pot da sensul, traiectoria unei reviste. Aceste izvoare se numesc istoria veche și cea contemporană a României. În acest sens am publicat materiale care prezentau mari oameni de fapt și cultură din trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat, dar și pagini dedicate figurilor reprezentative ale culturii actuale. În acest cadru au apărut materialele documentare despre A. Papiu Ilarian, Petru Maior, numărul închinat lui N. Iorga, documentele legate de mișcarea muncitorească din România etc. De asemenea, am căutat să dezbaterem probleme ale actualității social-culturale. Aici aș menționa discuțiile despre satul contemporan sau cele despre reportaj.

— Nu este vorba despre un compliment determinat de momentul aniversar al «Vetrei», ci am convingerea că revista din Tîrgu Mureș a reușit să evite acel aer de provincialism pe care destule publicații, chiar dintre cele centrale, îl au. Și asta în condițiile în care «Vatra» păstrează, după opinia mea, un raport de 70 la sută față de 30 la sută între colaborările locale și cele din afară.

— Mă bucur că eforturile noastre de a ne ridica la o scară de interes național sînt înregistrate. Dealtfel, am avut plă-

ceea de a citi în multe din publicațiile noastre note pozitive semnăind reușitele noastre de a depăși condiția unei reviste de grup cu caracter provincial. Consider că ne-am orientat bine, asigurîndu-ne, atît pe plan local cît și din alte puncte ale țării, colaborarea unor condeie prestigioase, lipsite de vanitatea măruntelor dispute de grup care nu ajută nimănu.

— Ce scriitori a propus «Vatra»?

— Mara Nicoară, Zeno Ghițulescu, Viorica Mereuță, Mihai Sin, Ion Ilie Mineșan. Deocamdată.

— Ce-și propune «Vatra» acum, cînd a intrat în cel de-al treilea an de activitate?

— Să nu se abată de la statutul pe care și l-a creat. Ne vom strădui să fim și mai prezenți în problemele județului, dar și în cele ale țării, să depistăm și să promovăm artiștii acestui colț de țară, să colaborăm, ca și pînă acum, cu colegii noștri maghiari, germani pentru ca revista să fie o oglindă fidelă a vieții și culturii de pe aceste meleaguri. De asemenea, vom trece la patronarea unor asociații culturale din județ, ca și din Bistrița, Sălaj, Harghita. Vom fi prezenți în uzine, școli, institute pentru a fi convinși că ne îndeplinim cu adevărat mandatul social încredințat.

— Cine sînt cei cărora cititorii revistei «Vatra» le pot adresa cu acest prilej urările lor de bine?

— Alături de cititorii țîn să mulțumesc colectivului redacțional, format din Dan Culcer, Mihai Sin, Atanasie Popa, Gavril Șetran, Cornel Pogăceanu, Ioan Pianoff, Ioan Popa, Teofil Tănăsescu, pentru modul exemplar, consider eu, în care slujește interesele revistei.

Dorin T.

LA RESTAURANTUL «BERLIN» UN VAD AL BISNITĂRIILOR!

Reporterii noștri însoțesc lucrători ai Serviciului economic din Inspectoratul municipiului București al Ministerului de Interne.

SALATA BUCLUCAȘĂ

Sintem o delegație de «străini» și n-avem masă. Privirile ne rățesc curioase prin sala imensă, prost luminată, îmbărcită de fum de țigară. Restaurantul e arhiplin. Murmur indistinct de glasuri, tradiționalul «Vine...e...e» al chelnerilor, ochi anonimi care ne măsoară fix, mini-jupe, blugi, «hot pants». În sfârșit, ni se rezolvă «problema»: două mese puse cap la cap. Tacimurile, de o curățenie îndoielnică.

— Ce-ați dori? ne întreabă, indiferent, un ospătar subțiratic, cărunt, c-un zîmbet sceptic în colțul gurii.

— I want..., începe «oaspetele englez». Traduc conducătorului «delegației»: 50 de grame de coniac, câte-o pereche de crenvurști, un mușchi de vacă cu salată de fiecare persoană și-o sticlă cu vinul casei.

Crenvurștii sosesc relativ repede. Semi-încălziți. O garnitură, amestec de maioneză cu cartofi. Înfig de câteva ori furculița în ea. Nu-mi place. O las în farfurie aproape întreagă: îmi rezerv forțele pentru lupta cu mușchiul de vacă. Ori cuțitul nu taie, ori

carnea-i prea tare. Probabil și una și alta. Cert e că ofensiva durează circa 20 de minute. — Termină odată chinul acela — mi se adresează conducătorul «delegației» — ca să putem face nota de plată.

Orchestra începe să-și acordeze instrumentele. Peste puțin timp muzica inundă sala: cântonete și arii din opere și operete. Interpretarea însă lăutărească.

Ospătarul se apropie de masa noastră. Mai comandăm încă o sticlă cu vinul casei «pentru hotel». Ne întinde nota de plată: 431 de lei.

Orele 20 și 5 minute. Organele de control de la Serviciul economic din cadrul Miliției Capitalei intră în acțiune. Ne «demachiem». Aflăm că salata costă de fapt numai 4 lei și 65 de bani. În chip miraculos noi am plătit 6. Ni se explică că «fetele» de la bucătărie au adăugat și ardei gras. E o diferență... Salată buclucașă!

Iulia MOLDOVEANU

ORIGINALĂ CONTABILITATE ÎN PARTIDĂ DUBLĂ

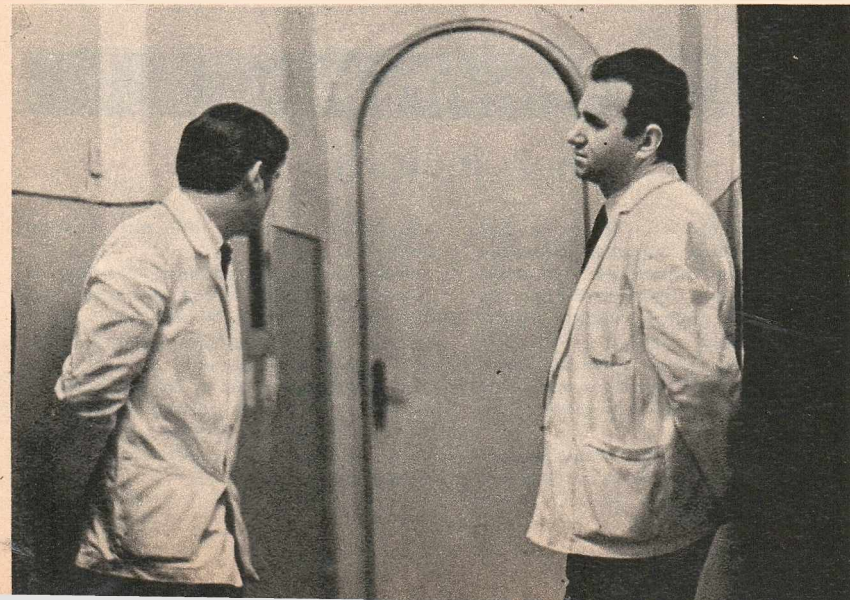
«Turistul străin» ce eram la restaurantul «Berlin» în seara de 17 mai a trebuit, la un moment dat, să lepede pielea de «turist» și să intre puțin, alături de organele de stat competente, în controlul activității economice, în alt rol: cel de verificator al notei de plată și, implicit, al corectitudinii ospătarilor Constantin Călin și Ilie Fuior.

Desigur că pentru a constata că am fost încărcati la plată cu trei chifle (1,50 lei) și cu 8,10 lei la salate, nu era nevoie să fi absolvit Academia de studii economice. Era însă nevoie să descifrezi un original calcul.

La ospătarii citați noțiunea de «partidă dublă» are, fără îndoială, altă sferă de înțelegere decât în contabilitatea clasică. La ei, prin «partidă dublă» se înțelege că unul este prețul de pe listă, altul cel pe care-l trec în nota de plată; una este cantitatea consumată, alta cea pentru care se pretinde plata.

Tot în asemenea «partidă dublă» se pare că preferă să contabilizeze și bufetiera Veronica Stan. În lista de gramaje și prețuri, o salată figura cu prețul de 4,60; totuși, Veronica Stan primește pentru cele șase salate ridicate de ospătarul Ilie Fuior un bon de numai 24,65 lei, adică mai puțin cu 0,50 lei la fiecare porție. Cum e posibil așa ceva? Lucrează Veronica Stan în... pierdere planificată? Nu! Tot de un fel de contabilitate în «partidă dublă» e vorba: salata, care în conformitate cu rețetarul ar fi trebuit să conțină — pe lângă celelalte — și 100 grame de roșii, nu cuprindea decât patru felioare subțiri. Ținând seama de prețul de restaurant al acestei legume — încă trufanda — rezultă o diferență de circa 2 lei la fiecare salată, diferență sustrasă din buzunarul consumatorului. Din ea, Veronica Stan își reține numai trei sferturi, 0,55 lei de porție, cedându-i ospătarului complice.

Ce vom spune când se deschide ușa? Cum putem s-o întorcem ca să iasă bine? (Ospătarii Constantin Călin și Ilie Fuior)

Cînd prepari salate trebuie să ai fantezie. Rețetarul e numai pentru proști. Cel puțin așa credea bufetiera Veronica Stan.

Șeful de unitate Berbec pare a spune: «Un fapt vă rog să notați. Nu există (încă) dioptrii pentru miopia de care sufăr!»

Ospătarul are o muncă grea, dar bine retribuită: pe lângă salariul de bază, el beneficiază de jumătate din remiza încasată, ca să nu mai vorbim de bacșișuri, nu totdeauna pretinse, dar, de obicei, discret lăsate pe masă. Or, cînd cei doi ospătari în cauză au fost invitați să-și predea serviciul pentru lămurirea încurcătelor lor socoteli, au făcut și totalul sumelor pe care trebuiau să le depună pentru încasările din acea zi. Ei bine, numai pînă la ora 20, deci cu mult înainte de închiderea localului (și se știe că «bătaia peștelui» e la orele cele mai înaintate, cînd consumatorii, în aburii alcoolului, sînt mai neatente și mai generoși la bacșiș), realizaseră peste 2 000 lei. Socoțind că la masa noastră încercaseră nota de 250 lei cu 10,60 lei (1,50 + 8,10 + remiza corespunzătoare), putem trage concluzia că la cei peste 2 000 lei ce-i aveau de depus,

au putut realiza prin manevre asemănătoare circa 100 lei. Și că, dacă și-ar fi continuat activitatea încă vreo 5 ore cîte le mai stăteau în față pînă la închiderea localului, ar mai fi adăugat vreo 200 lei, «agonisind» astfel circa 300 lei, adică vreo 150 lei de căciulă!

Dacă la venitul lor lunar (salariul de bază plus jumătate din remiză) mai adăugăm celelalte mii realizate din «micile ciupeli» amintite, ne explicăm ușor autoturismele și apartamentele, frigiderile și magnetofonele, persanele și «chiothanurile» multora.

Partida dublă a contabilității unor ospătari, explicată prin «mici neatenteții» de ordinul citorva lei la fiecare consumator — iată mijlocul prin care se adună zeci și sute de mii. Iată sursa atîtor «agoniseli» ilicite.

V. SAVIN

ÎN LOC DE UN «MULȚUMESC»

Joi, 17 mai, la ora 23, Constantin Călin și Ilie Fuior, ospătari la restaurantul «Berlin», se întrebau cu amar de ce-o fi căzut măgăreța tocmai pe capul lor. Acum au aflat: pentru că o mulțime de cetățeni au sesizat Serviciul economic din Inspectoratul Municipiului București al Ministerului de Interne că la «Berlin» ospătarii obișnuiesc să încarce notele de plată și că și alți salariați se dedau la operații ilicite.

Semnînd procesul-verbal întocmit de ofițerul care ne însoțea am acuzat doi oameni despre care nu știu nici acum nimic decît că în seara aceea m-au înșelat cu o anumită sumă de bani, că au fost în interval de o oră stăpîniți unor bani ce nu le aparțineau, dar și umiliții acestor bani.

Am asistat la încercările lor stîngace de a ne «dovedi» că sînt cinstiți și că au greșit din întâmplare. Și, deși lucrurile erau clare, câteva clipe m-am întrebant dacă nu cumva cei doi ospătari nu erau niște oameni cinstiți care au greșit prima oară și din neatenteție. Și totuși Ilie Fuior a încercat sub ochii mei și ai celorlalți cinci comenseni să modifice sumele scrise tot de el pe nota de plată, iar după ce s-au declarat nevinovați, cei doi au căutat să ne convingă de... vinovă-

ția lor, dar gîndind cu glas tare la zîtala «o greșeală recunoscută e pe jumătate iertată». Numai că dacă toți cei care fură și recunosc după un timp sau altul (lucru lipsit de importanță atîta vreme cît actele confirmă săvîrșirea furtului) ar fi iertați «pe jumătate», ce ne-am face?

Îmi place (cum ne place tuturor!) să intru într-un restaurant și să mînc o friptură pregătită de mîini cinstite și adusă la masă de mîini cinstite. Și joi, 17 mai, deși intrasem în restaurantul «Berlin» ca membru al unui colectiv de anchetă speram că n-am să văd în fața mea chipuri umilite. Dar am fost obligat să întîlnesc privirea speriată a doi oameni ferindu-se din fața aparatului de fotografiat.

În loc de un «mulțumesc» adresat oamenilor care ne-au servit la masă a trebuit să iscălesc în subsolul a 14 pagini de proces-verbal, subsol în care se repeta invariabil: Organ de miliție, Martori, Șef unitate, Ospătari, Bufetieră.

Nu acuzațiile ar trebui să ne amintească să fim cinstiți!

Dorin TUDORAN

10 zile dintr-un an

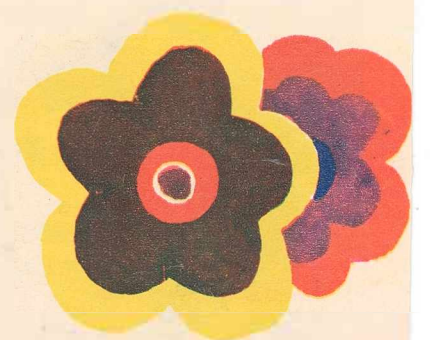
(23 mai — 1 iunie)

vă sînt suficiente pentru inițierea copiilor dumneavoastră în tainele abecedarului elegantei.

Patru atribute:

Practice, Rezistente, Elegante, Moderne
pentru

mii de sortimente de confecții
pe care Centrala industriei confecțiilor — București
le realizează pentru
milioanele de copii de toate vîrstele!

idiotenie și mândrie

Cu ani în urmă, un individ pe care îl cunoșteam foarte bine, într-o împrejurare oleacă dificilă, mi-a replicat tăios ca Napoleon:

— Eu am ridicat problema, eu o bagatelizez...

Pentru el problemele dezvoltării instituției erau proprietate personală. De aceea le putea ridica, le putea coborî, le putea sublima, le putea bagateliza, le putea analiza, le putea amîna, le putea da chiar cu împrumut. După cum se vede, între prostie și vanitate n-a fost niciodată un război de moarte. Idiotenia și vanitatea au făcut casă bună, s-au ajutat reciproc, au fost alături la bine și la rău. Idiotul consideră ineptia o realizare de care e greu să se despartă. Era desigur problema lui, avea dreptul juridic de a o bagateliza, așa cum tatăl are dreptul de a-și trage odrasla de urechi.

Prostul dacă nu-i fudul, nu-i șade bine, înseamnă că nu și-a dus opera pînă la capăt. Numai sprijinită de brațele vînjoase ale îngîmfării prostia poate străluci în toată splendoarea. Alții sînt chiar mîndri de prostia lor.

O socot o realizare demnă de toată considerația.

— De douăzeci de ani n-am citit o carte. Vă dau cuvîntul meu de onoare.

Nu era nevoie să-mi dea asemenea asigurări dramatice. Fața lui timpă demonstra fără nici un echivoc că de foarte mulți ani nu s-a mai abătut asupra lui nici măcar umbra unui gînd. Nu-i facem nici un reproș... N-o să-i punem cartea cu forța în mînă. Amorul și cultura nu se pot face în silă. Ignoranța, ca ignoranța. Da de unde atîta mîndrie? De unde putere de a-ți striga ignoranța în gura mare?

Da de unde convingerea că prostia ta trebuie răsplătită?

E aproape sigur că prea multe lucruri nu se pot face în acest domeniu... Am putea pretinde însă numai puțină modestie, o oarecare sfială, o anumită discreție... Măcar s-o ascundă și ei. Să n-o mai fluture mîndria ca un curcubeu.

Teodor MAZILU

starea comerțului

împotriva curentului

Mai zilele trecute am întîlnit-o la magazinul «Model» din str. Beldiman, pe gospodina Felicia Roșală, funcționară. Își exprima regretul că nu mai găsea ciorbă de burtă în conserve. Acest nou produs fusese prezentat în timpul recentei «săptămîni sucevene», o reușită acțiune promoțională și de testare organizată de Departamentul industriei alimentare, menită să contribuie la diversificarea produselor alimentare. Totuși acum gospodina Felicia Roșală nu mai găsește ciorbă de burtă care îi plăcuse atît de mult.

Plecînd de la acest caz, în aparență banal, am aflat că el nu este izolat. Am vrut neapărat să văd fișa de testare, ca să verific gusturile gospodinei și — de ce să nu mărturisesc — ale mele personale (și eu gustasem ciorba și îmi plăcuse). Directorul adjunct al întreprinderii de prezentare din cadrul Departamentului industriei alimentare, Teodor Ștefănescu, mi-a arătat concluziile testării privind ciorba de burtă. În fișa cu rezultatele degustării făcute pe un eșantion de populație nu apare nici un răspuns negativ. Deci, produsul a plăcut și s-a vîndut.

— De ce nu se află pe piață? Răspunsul tovarășului director Ștefănescu m-a umplut de mirare:

— A fost respinsă de comisia de omologare!

Într-adevăr, în ședința din 16 aprilie 1973 a comisiei permanente de omologare din care fac parte ca beneficiari delegați ai Ministerului Turismului și ai Ministerului Comerțului Interior, ciorba de burtă în conserve a fost respinsă cu majoritate de voturi. Unul din motivele menționate în procesul verbal este: «calitatea sub orice critică!»

Foarte curios! Pe de o parte, nici unul dintre consumatorii care au participat la testare nu au avut vreo obiecție în ceea ce privește calitatea. Pe de altă parte, forul specialiștilor găsește calitatea sub orice critică și barează accesul spre public al acestui produs gustos

și practic (se poate servi în cîteva minute doar încălzindu-l, se păstrează perfect timp îndelungat și se poate transporta fără a fi nevoie de instalații frigorifice).

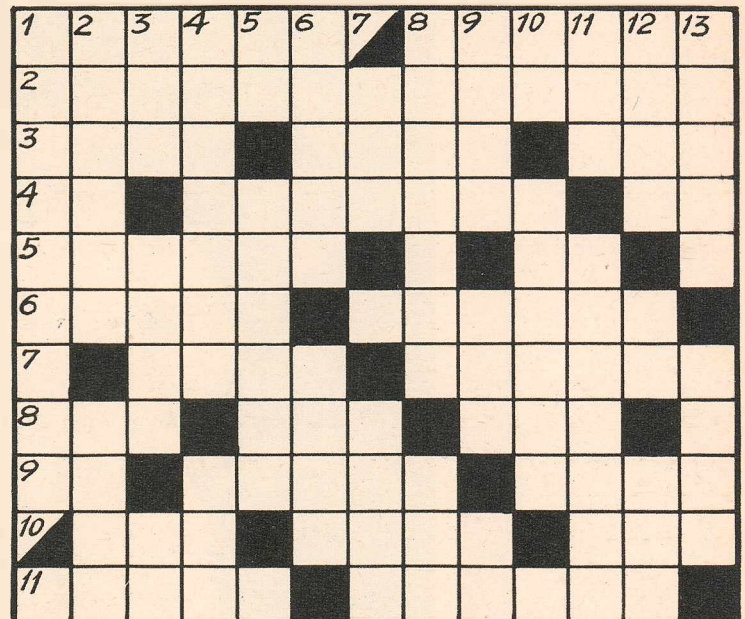
Diversificarea produselor este una din cerințele de bază ale comerțului modern. Nu putem spune că producătorii ne răsfășă făcînd eforturi deosebite în această direcție. Dar și atunci cînd lansează un produs nou, ei sînt nevoiți să intre într-o cursă cu obstacole care adesea contribuie la «îmbătrînirea» produsului înainte ca acesta să poată ieși pe piață. În nici un caz nu sîntem de partea acelor care neagă necesitatea unui control asupra produselor. Ba, dimpotrivă, sîntem de părere că statul are obligația de a veghea ca produsele să nu fie nocive, să fie la un înalt etalon de calitate și la prețuri accesibile.

Obiecția noastră se referă doar la înceteneala nejustificată cu care se trece prin diferitele etape și, uneori, la respingeri de produse care au întrunit adevîrta publicului.

Rămînînd în sectorul industriei alimentare, iată cîteva exemple de tergiversări care ni se par nejustificate. De astă dată este vorba de produse omologate, însă care au fost «îmbătrînite» înainte de aprobarea prețurilor. Drobul Vilcea, de exemplu, a fost omologat la 5 ianuarie și a trecut de comisia de prețuri abia la 13 aprilie! Bomboanele praline mentolate au parcurs același traseu între 5 ianuarie și 10 martie și drajeurile cu interior crocant, între 13 ianuarie și 26 martie. Un record este bătut de băutura răcoritoare «Stena». În curînd va împlini un an de la începerea cursei cu obstacole! Nu e oare posibil să se introducă mai multă operativitate și un ritm mai alert în îndeplinirea acestor formalități? N-ar trebui să se țină seama și de părerea consumatorilor? Sîntem convinși că nu există nici o contradicție între operativitate și eficiență.

Eugen IAROVICI

cuvinte încrucișate

metale

ORIZONTAL: 1) Cîntăreț căruia Apolo i-a dăruit o liră de aur, la sunetele căreia pietrele veneau și se așezau singure, înălțînd zidurile Tebei (mit.) — Monstru fantastic, cu trup de leu și cu aripi, cu cap și gheare de vultur, care păzea zăcămintele de aur din extremul nord al Asiei (mit.). 2) De fier (fem.). 3) Calea... ferată — Încăpere centrală a unui templu — Autorul romanului «Vîrsta de aur» (Corneliu). 4) Semicerc! — Personaj din piesa «Recolta de aur» de Aurel Baranga — Lac... gol! 5) Ființa pentru care am dat tot aurul din lume — Scund! 6) A prelucra într-un anume fel metalele — Se fac din bronz sau din marmură. 7) Argonauții au plecat în Colchida pentru a o căuta pe cea de aur (mit.) — Poet sovietic, autorul poeziei «S-au pus la sfat mesteceții de aur». 8) Coautor al romanului satiric «Vițelul de aur» — Localitate în U.R.S.S. — Se mai încurcă uneori. 9) Luat la mijloc! — În ascuns — Țară asiatică. 10) «Fier» pe drumuri — Autorul tabloului «Vițelul de aur» — A existat și una de

bronz. 11) Bate fierul cîl e cald (sing.) — Vulpea argintie, de exemplu.

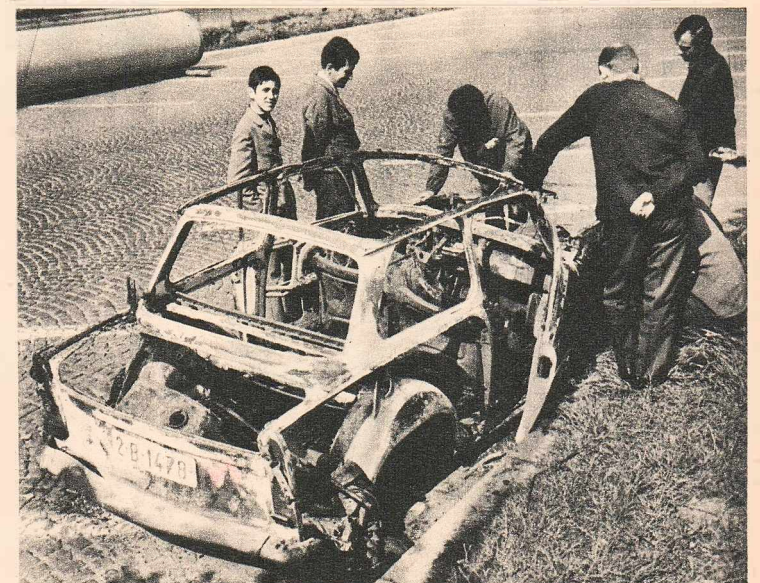
VERTICAL: 1) Autorul volumului de versuri «Porțile de aur». 2) Argint viu — Oțel tăios. 3) Fecior — Localitate în Elveția — Aur. 4) De mii de ori mai mare (pl.) — Șuviță subțire de metal strălucitor, întrebuițată la cusături de podoabă. 5) Odinioară (abr.) — Cositor. 6) La 25 de ani de la căsătorie se serbează cea de argint iar la 50 cea de aur — A sufla... tematic. 7) Devine argintiu în toamna vieții — Unul din cei trei băieți care apar în povestea «Pasărea de bronz» de A. Ribakov. 8) Plumb (pl.) — Monedă japoneză divizionară. 9) Diferență — Cîștigătorii medaliilor de aur — Esteri! 10) Pană de despicat lemne — Iubitorii frumosului. 11) Riu în Maroc — Trece pe la Porțile de Fier. 12) Metal rezistent și elastic — Doi roman — Vale lîngă Innsbruck. 13) Cu capul de plumb (pl.) — Personaj feminin din nuvela «Mărgele de plumb» de C. Ignătescu.

Adam STOICA

Dicționar: IUM, BALF, FAL, ARL.

Dezlegarea jocului «PRIN FOC ȘI PARĂ», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) PARA — EPIGON. 2) APOLO — ADORA. 3) RUSINOS — D — R. 4) ISIS — TABARA. 5) SU — AMERICA. 6) RA — ALEE — II. 7) RIMINI — TS — L. 8) U — O — ITA — ATU. 9) BARBU — HAFIZ. 10) IP — I — LUMINI. 11) NERONE — EROI.

Recvîem foto pentru un sărman Trabant sau prilej de meditație pentru copiii mari care se bucură de jucăria secolului. București, Piața Scînteii, 20 mai, ora 15,00.

FABRICA DE CONFECȚII „CRAIOVA”

A DOUA DIN ȚARĂ DE ACEST GEN:

- prelucrează zilnic zeci de mii de metri țesături;
- produce anual sute de mii de costume;
- exportă în patru continente paltoane, mantouri, rochii, costume bărbătești, rochițe și costumase pentru copii.

BD . 1 MAI 100 . TEL. 3 46 57 TELEX 01. 62. 62 .

DECADA BUCURIA COPIILOR !!!

23 MAI - 1 Iunie

COSTUMAȘE

ROCHIȚE

CĂMĂȘI

JACHETE

PANTOFI

SANDALE

ETC.

**ARTICOLE DE ÎMBRĂCĂMINTE ȘI ÎNCĂLTĂMINTE -
CADOURI UTILE, PRIMITE CU BUCURIE DE COPII !**

românia
și italia

De aproape 19 veacuri, mai precis de 1860 de ani, actul ce atestă zămislirea poporului român, Columna lui Traian, pe ale cărei metope sînt încrustate încheștările daco-romane, se înalță la Roma, fiind astăzi acolo monumentul cel mai intact dintre vestigiile antichității. O atare ascendență era de natură să anticipeze în ordine istorică aura cu care a fost înconjurată vizita oficială făcută pe pămîntul italian în această săptămîină de către președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Mi se pare deplin grăitor în acest sens că nu numai istoria noastră veche se dezvăluie Italiei, de pe Columna lui Traian, ci și istoria noastră cea nouă este înfățișată publicului italian prin glasul celui mai autorizat exponent al poporului român, din ale cărui scrieri alese a apărut la Roma, chiar în ajunul vizitei, volumul al treilea. În ordine afectivă poporul român se simte apropiat de cel italian, și cit este de reciproc o asemenea apropiere a dovedit-o la dimensiunea unu pe unu vizita abia încheiată. Ea a adunat în rezultatele dialogului româno-italian la nivel înalt, ca și în călduroasele manifestări de prietenie care au înconjurat-o, substanța argumentelor istorice, sentimentale, politice.

Propulsate de pe o asemenea trainică bază de pornire, rezultatele vizitei — cunoscute pe larg opiniei noastre publice — sînt de natură să ne facă să ne gîndim la o nouă și prodigioasă etapă în relațiile româno-italiene. Ceea ce domină raporturile Republicii Socialiste România cu Republica Italia este — dincolo de diferențierile știute pe planul orînduirii sociale, politicii, ideologiei, alianțelor militare — **progresul continuu**. Pe locul doi între partenerii comerciali din rîndul țărilor capitaliste (și pe locul 5 în comerțul exterior românesc global), Italia se recomandă a fi țara cu care România poate diversifica prin noi căi și mijloace ample relații economice, o fructuoasă cooperare industrială și tehnică, ce se află în atenția comisiei mixte româno-italiene. Roma este singurul loc pe glob unde ființează o Academie Română și acesta este doar un singur semn al excelențelor schimburi culturale, turistice, sportive. În toate aceste domenii de colaborare se deschid acum, după importantul eveniment al acestei săptămîni, noi perspective de dezvoltare.

Totalitatea contactelor, întrevederilor, convorbirilor avute de președintele nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu ocazia acestei vizite, punînd cu claritate în lumină valoarea principiilor ce guvernează raporturile dintre țara noastră și Italia (respectarea independenței și suveranității naționale, deplina egalitate în drepturi, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc), ne determină să afirmăm că principala influență pe tărîm extern a mersului ascendent al relațiilor bilaterale româno-italiene se exercită în direcția adîncirii cursului și climatului internațional nou din Europa și din lume, climat la a cărui promovare este necesară contribuția tuturor statelor.

Dintre miile de comentarii care au prefăcut, însoțit și concluzionat vizita șefului statului nostru în Italia îmi îngădui să rețin la capătul acestor rînduri cuvintele titularului diplomației italiene: «Personal — spunea Giuseppe Medici — consider această vizită un eveniment istoric nu numai pentru că ea este prima vizită a unui șef de stat român în Italia, ci și pentru că ea continuă vechi și trainice legături tradiționale dintre țările și popoarele noastre».

Cristian POIȘTEANU

a trăi cu poluarea?

În cartea sa «Pe-asta n-o s-o înghițiți!», apărută în editura pariziană «Albin Michel», publicista franceză Fanny Deschamps «s-a amuzat» inventariind cele mai recente naufragii provocatoare de «marea neagră», adică acele sinistre deversări de hidrocarburi de felul celor prin care uriașul petrolier «Torrey Canyon» și-a cucerit o tristă celebritate. Iată-le: Florida, ciocnirea a două vase în apropierea coastei — 400 kilometri patrați de marea neagră; Bretagne — nava «Gironde» acoperă cu bitum 5 kilometri de plaje; Pas de Calais — vasul «Pacific Glory» (72 000 tone) este străpuns, provocînd o marea neagră întinsă pe 200 kilometri patrați; Sardinia — «Universe Patriote» se scufundă lăsînd la suprafață o pată de țigăi de 220 kilometri patrați; Pas de Calais — «Hamilton Trade»; Golful Mozambicului — supertankerul petrolier «Macra»; Coasta Norvegiei, «King Haakon» — toate trei explodate. Acest întristător inventar al uciderii mărilor cuprinde numai nenorocirile întimplare după naufragiul lui «Torrey Canyon», cînd toate companiile de transporturi maritime decla-

raseră sus și tare că «asta n-o să se mai repete». Dar s-a repetat. Și nu o singură dată, ci de șapte ori. Asta n-o să se mai repete, aia n-o să se mai repete, cei care știu să exploateze constatarea că, dincolo de 500 000 tone pe navă, transportul tonei de țigăi revine la o jumătate din preț, dau asigurări; iar doi savanți oceanologi de renume mondial, Cousteau și Bombard, arată că Mediterana, devitalizată pînă acum într-o proporție de 40 la sută din pricina canalelor de deversare și a apelor reziduale, ar fi ucisă prin naufragiul unui singur petrolier de o jumătate milion de tone. Avertismentul poate părea exagerat, dar sursele de poluare majoră au început de mult să atingă punctul critic, dincolo de care remediile apar imposibile.

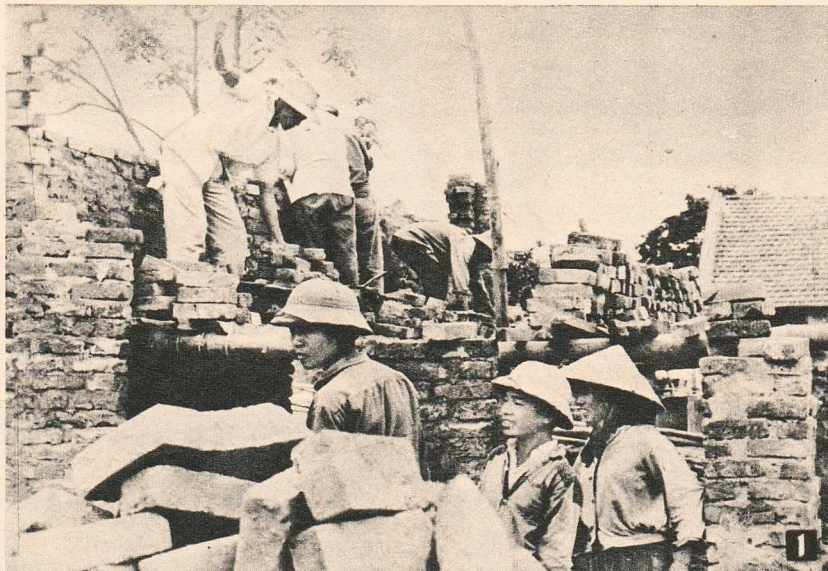
O uriașă termocentrală din Martigues-Port-de-Bouc elimină zilnic aproximativ 2 000 tone de bioxid de sulf care, adăugate la celelalte emanații ale industriei locale, de peste 550 tone în 24 de ore, constituie pentru un simplu punct al Franței, relativ restrîns, mai mult de jumătate din cantitatea de bioxid

de sulf care poluează întreaga regiune Lacq, sau mai mult de o treime din cîtă materie poluantă de acest gen emană regiunea pariziană în care s-a concentrat 35 la sută din potențialul industrial al Franței. Iată de ce, atunci cînd se vorbește despre limita de toleranță, o simplă depășire a nivelului considerat deja critic poate crea situații ireversibile.

Briurile de pădure ale unor masivi muntoși considerate inalterabile, cum sînt cele din jurul Alpilor, se pot trezi bruscat amenințate prin depășirea limitei de exploatare care mai menținea încă echilibrul regenerării naturale, sau dirijate, a codrilor. Se poate trăi și fără păduri? Posibil, numai că, trebuie ținut cont de faptul că, pentru a putea respira, fiecare om are nevoie de cel puțin doi metri patrați de spațiu verde. Și că nu este vorba numai de sănătatea alveolelor umane, ci și de plămîinii miliardelor de alte viețuitoare care își duc viața pe uscat. Sigur că am putea exista chiar și fără păduri. Dar oare, cît timp?

Da, se poate trăi și cu poluarea, cu cadmiul, cu mercurul și cu plumbul în apă, cu anhidrida sulfuroasă în nas, și cu șapte mii de microbi pe metru cub de aer. Dar ce viață ar mai fi asta?

Ioan GRIGORESCU

R.D. VIETNAM

în locul armei:
cărămida, sapa,
tîrnăcopul

Eroismului din lupta împotriva agresiunii străine i-a luat în prezent locul, în R.D. Vietnam, eroismul în bătălia reconstrucției. La Hanoi (în fotografia 1), ca și în restul țării, se lucrează cu intensitate pentru restaurarea locuințelor, a edificiilor industriale, a drumurilor afectate de bombardament (în fotografia 2, tinere lucrînd la refacerea unei șosele în districtul Vinh Linh).

elvira popescu

Elvira Popescu este născută în 1896, are deci exact vârsta mea, 77 de ani. Asta nu e singura asemănare în biografiile noastre. Dacă amintirile mele despre cele ce se petreceau pe scena Teatrului Național încep de când aveam vârsta de 4 ani — fiindcă tatăl meu a fost actor — Elvira e nepoata marelui lăncu Niculescu, creatorul lui Cațavencu, și a crescut în casa acestuia, deci în umbra teatrului.

Prototipul româncei frumoase, printre primele roluri în care s-a relevat a fost cel din poemul lui Victor Eftimiu «Înșir-te mărgărite». Apoi, spre norocul lui Mihail Sorbul, jucând pe Tofana din «Patima roșie», deschide strălucită carieră atât piesei cât și autorului.

Părăsește în curând prima scenă a țării pentru a întemeia, împreună cu Iancovescu și Mihalescu, Teatrul Mic. Cei trei directori au pornit cu dreptul. Doi ani de zile Teatrul Mic a avut numai săli pline. Punctul de atracție pentru public era Elvira. Iancovescu și Mihalescu erau și ei iubiți de spectatorii Capitalei, dar Elvira începuse să fie divinizată.

La Paris, Louis Verneuil, autorul care domina scena franceză cu piesele lui boulevardiere, prezintă o nouă premieră: «Ma cousine de Varsovie». Rolul titular, rolul verișoarei din Varșovia, era jucat de o actriță poloneză stabilită la Paris.

În seara premierei, în seara repetiției generale — cum e numită premiera în

lumea teatrală pariziană — se prevede un foarte mare succes piesei «Ma cousine de Varsovie». Un succes care va ține așijdă cîteva ani. În fața acestei perspective, actrița poloneză anunță că înainte de a începe seria reprezentațiilor trebuie să se ducă acasă, în Polonia, pentru două zile. Plecă și nu se mai întoarce. Nu s-a aflat niciodată ce s-a întîmplat cu ea. La Paris, dezastru. Louis Verneuil a rămas cu piesa în drum.

Robert des Flers, care fusese cîteva timp consilier cultural pe lângă ambasada franceză din țara noastră, îl sfătuiește pe Verneuil să o angajeze pe Elvira Popescu. Urmează un schimb de telegramme, oferte generoase, mari stăruințe. Elvira nu se poate decide. Nu vrea să-și părăsească tovarășii, Iancovescu și Mihalescu, pe care succesul Elvirei îi umbrea, o îndemneau să plece:

- Du-te Elvira, nu fi proastă!
- Voi ziceți să mă duc?
- Cu așa pleacă nu te mai întilnești.
- Și voi ce faceți?
- Ne descurcăm noi. Du-te.
- Bine.

Și a plecat. Fără ea Teatrul Mic a dat faliment, și-a închis porțile. Iar Elvira, la Paris, a început marea ei carieră. A făcut o serie nesfîrșită cu «Ma cousine de Varsovie» și n-a trecut multă vreme și Elvira a ajuns cea mai iubită actriță a Parisului. Pînă și șoferii de taxiuri cînd vorbeau de ea, spuneau «notre Elvire» (Elvira noastră). După cîte o premieră, cronicarii scriau: «Piesa de

aseară a avut succes. Va rămîne pe așijdă cît va binevoi Elvira s-o joace». Era cu adevărat regina neîncoronată a Parisului. Louis Verneuil a luat-o de soție. A fost cîteva ani bărbatul ei. S-au despărțit. Verneuil, după mai mulți ani, s-a sinucis, lăsînd Elvirei toată averea lui, drepturile lui de autor și contractul cu Théâtre de Paris pe care-l mai avea pe încă 48 de ani.

Cînd am jucat «Scrisoarea pierdută» la Paris, Elvira a suspendat spectacolul în teatrul ei ca să asiste la reprezentația noastră. Parcă o văd într-o lojă din fundul sălii, îmbrăcată într-o toaletă superbă, gri-verde. Cînd m-am dus să-i sărut mîna și i-am spus două cuvinte despre rochie: «Am comandat-o la Dior pentru spectacolul vostru».

A doua zi ne-a invitat pe toți, vreo 30, cîtei eram, la castelul său din Melun, la 60 km de Paris. A invitat și 30 de francezi, ziariști și artiști. Dejunul ne-a fost servit la mese mici, în parcul castelului.

Peste cîteva zile am rugat-o să ia prînzul cu noi la un mare restaurant. Pe meniul mi-a scris cu amabilă ironie: «Te aștept să pui în scenă la Paris o piesă, și să mă-nveți să joc».

Cariera Elvirei s-a desfășurat mai departe cu aceeași strălucire pînă la bătrînețe. «La Mamma» a fost cel din urmă triumf. Elvira acum nu se mai urcă pe scenă. Cu greu se mai poate mișca. Au părăsit-o picioarele.

O mare artistă, un suflet generos, dragoste, pasiune, devotament. A jertfit tot pe altarul scenei: frumusețe, sănătate, viață.

Sică ALEXANDRESCU

dipoli și hofburg

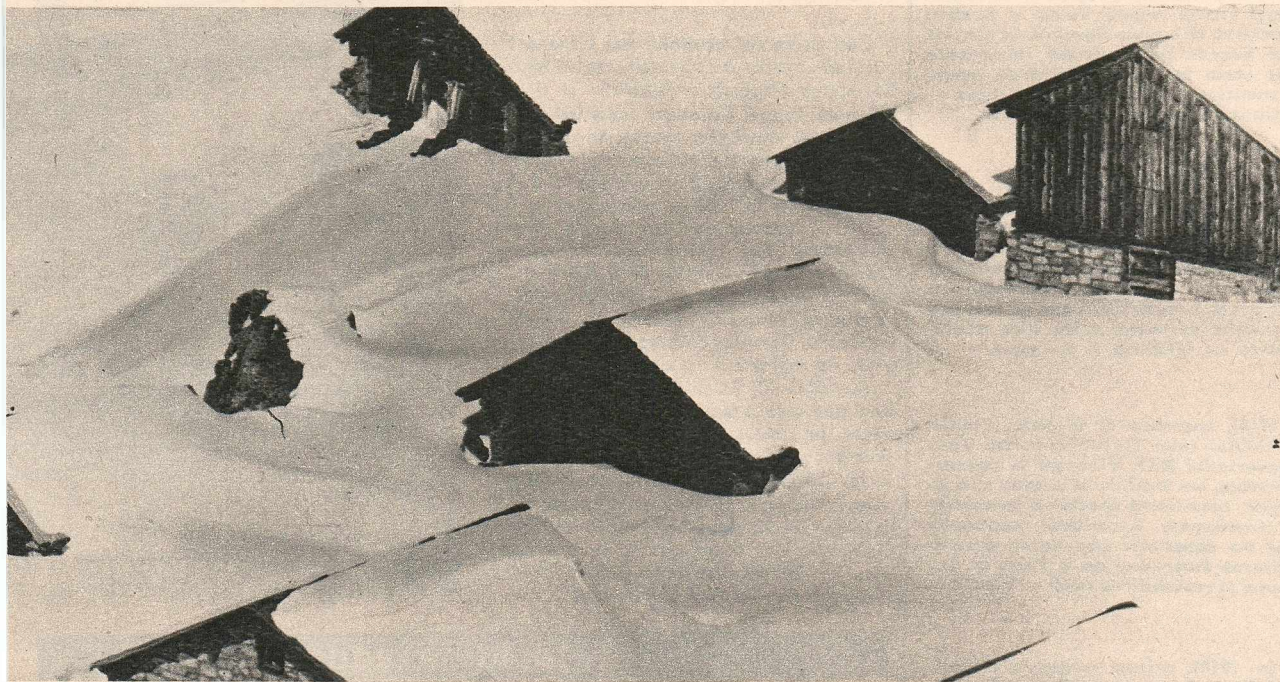
Convorbirile multilaterale de la Helsinki și Viena sînt părți ale aceluiași întreg — edificarea securității și cooperării în Europa. Obiectul negocierilor de la Dipoli — pregătirea conferinței general-europene — este diferit de obiectul consultărilor de la palatul Hofburg — reducerea armamentelor și trupelor în Europa centrală — dar scopul lor constă în crearea de condiții pentru o securitate europeană reală, clădită pe un nou sistem de relații inspirate din principiile inalienabile ale independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, nerecurgerii la forță ori la amenințarea cu forța în reglementarea problemelor internaționale. Desigur, negocierile de la Dipoli se află în faza finalizării, ele se vor încheia la 1 iunie spre a permite convocarea conferinței generale a statelor la sfîrșitul lunii viitoare, în timp ce discuțiile de la Hofburg de-abia au demarat. Există însă o legătură indisolubilă între subiectul politic de la Dipoli și subiectul militar de la Hofburg.

Țara noastră a subliniat în repetate rânduri că nu se poate concepe o securitate reală fără măsuri hotărîte în direcția dezangajării militare, a dezarmării. În dezbaterile generale, publice, atât de la Helsinki cît și de la Viena, reprezentanții a numeroase state au relevat legătura organică dintre aspectele politice și militare ale securității-europene, interdependența lor. S-a subliniat că, pentru a fi efectivă și durabilă, securitatea continentului trebuie să beneficieze și de fundamentul solid al măsurilor de dezangajare militară și dezarmare.

Consecvență acestui principiu, țara noastră a avansat un program amplu și coerent de măsuri, inspirat dintr-o viziune de ansamblu asupra problematicei securității europene și ținînd cont de interesele tuturor statelor de pe continent. Intervenția reprezentantului român la convorbirile de la Viena definea astfel program cuprinzător: reducerea și retragerea tuturor trupelor străine de pe teritoriile altor state în limitele frontierelor lor naționale; lichidarea bazelor militare aflate pe teritoriile altor state; renunțarea la manevre militare, la demonstrațiile de forță, la concentrarea de trupe la frontierele altor state; reducerea bugetelor militare, începîndu-se cu bugetele țărilor mari, puternic înarmate și încetarea cursei înarmărilor; trecerea treptată la reducerea trupelor și armamentelor aflate în dotarea armatelor naționale; crearea de zone denuclearizate în diferite părți ale Europei și asumarea de către puterile posesoare de arme nucleare a obligației de a nu folosi aceste arme împotriva statelor care fac parte din asemenea zone; pregătirea condițiilor pentru desființarea blocurilor militare și, în ultimă instanță, lichidarea acestora; adoptarea neîntîrziată a unor măsuri eficiente de interzicere a armelor nucleare și a tuturor celorlalte arme de distrugere în masă, încetarea producției, reducerea stocurilor existente și eliminarea întregului arsenal de mijloace de nimicire în masă: nucleare, chimice, bacteriologice, și de alt tip.

Este vorba în ultimă instanță de lichidarea tuturor mijloacelor de lichidare în masă, de eliminarea instrumentelor celor mai brutale ale recursului la forță, de instituirea pentru totdeauna, în teoria și practica relațiilor între state, a forței dreptului și normelor de etică internațională. În planul dezangajării militare și al dezarmării s-a făcut încă puțin. Interesele supreme ale popoarelor europene și de pe alte continente reclamă, de aceea, trecerea imediată și fără echivoc de la declarații la acțiuni efective, în beneficiul tuturor țărilor, al securității și cooperării — problema cea mai urgentă a actualei ordini de zi internaționale.

Ion CĂRJE

capricioasa primăvară și urmările sale

ÎN ALPI

În timp ce la poalele Alpilor elvețieni natura este în floare, sus, pe înălțimi, zăpezile căzute din abundență în această primăvară au îngropat aproape complet cabanele turistice.

...ȘI ÎN BANGLADESH

Mai întii, o furtună violentă s-a abătut asupra a 14 localități din districtul Dacca, soldîndu-se cu distrugerea completă a 12 localități, moartea a peste 1 000 persoane și rănirea gravă a altor cîtorva mii. Apoi, la scurta vreme, ploii torențiale au provocat grave inundații în districtele Comilla și Feni, situate la răsărit de capitala Republicii Bangladesh — orașul Dacca — inundînd întinse suprafețe de culturi de orez și izolînd peste 10 000 locuitori pentru a căror salvare au fost formate echipe speciale.

cronica de trei secunde

atenție la coborîre!

E vremea să acționăm cu multă grijă, noi toți, absolut toți oamenii. Nu e vorba numai de mine sau numai de dumneata. E vorba de omenire.

Trebuie să veghem la fiecare mișcare. Trebuie să ne uităm la dreapta și la stînga, în sus și în jos, nu doar cînd trecem strada sau luăm avionul, ci chiar cînd despăturim șervetul, așezîndu-ne la masă. Fiindcă nu putem ști care ne e gestul semnificativ și care nu. S-ar putea ca toate gesturile noastre, de oameni, să fie semnificative și atunci ce ne facem?

Va trebui să mergem cît mai mult în virful picioarelor, pentru a nu trezi ce nu trebuie trezit. Va trebui să ne privim și în față, și chiorș, și din spate chiar, și să ne atragem atenția, frățeste, dacă ni se pare ceva ciudat la fratele nostru, omul. Și să-i spunem fratelui nostru, omul, care sună atît de mîndru ca parte de cuvînt:

— Omule, nu te supăra, fratele meu Mielu, ai grijă cum calci, cum pășești, cum te comporți, cum dai șase-șase, cum faci poartă în casă, cum scoți om în stradă, cum ieși din garaj și atîtea altele... Căci te vede maimuța! Te vede și te imită!

Nu e glumă, fratele meu. Nu ne spionează marșienii și nici alte galaxii. Nu ne amenință nimic. Doar maimuțele stau cu ochii pe noi și ne imită. Ne învină. Ne maimuțesc. Ne iau gesturile noastre semnificative și fac din ele harcea-parcea, dacă nu mai mult. Ne iau gesturile noastre nesemnificative și fac din ele simboluri, dacă nu chiar semne.

Nu vreau să creez panică — doar un singur exemplu: pe celebra șosea franceză cu numărul 7, o maimuță a apărut pe o bornă kilometrică și a început să facă șoferilor cunoscutul semn al autostopului, semnul cu degetul gros de la mîna dreaptă, adică «măiei, fratele meu!» și celelalte șlagăre. Așa văzuse ea că fac semenii ei mai grăbiți în coborîrul de pe creangă pe șosea — și poate că-i plăcuse gestul, poate c-o amuzase, poate c-o înălțase sufletește, dar cine poate garanta ce-i în capul unei maimuțe rătăcite prin pădurea noastră de simboluri?

...Și dacă mîine trece la imitarea altei minuni omeneste? Dacă începe să-mi citească ziarul peste umăr, ziarul meu peste umărul meu, cum fac atîția în troleibuz — gest care mă înnebunește și mă face să mă dau jos la prima... Dacă maimuțele se hotărăsc că le place să coboare cu toatele la prima? Dacă vin după mine să citească ziarul meu, peste umărul meu? Dacă încep să citească cu toatele ziarele mele, descoperind că-i ușor, plăcut și vesel? «Dacă ne putem aștepta la orice?» — vorba tatălui meu, cînd mă plesnea că-l imit cum mîncă și cum doarme: «Dacă începi așa, mă pot aștepta la orice de la tine» — zicea bătrînul și m-atingea fără milă.

De aceea, fratele meu, Mielule, îți spun — coboară încet, pășește ușor, să nu trezești maimuța!

Radu COSAȘU

400 mărturii ale unei străvechi civilizații

Unul din punctele de atracție de la Petit Palais din Paris — care găzduiește începînd de la 9 mai și pînă în septembrie o expoziție de artă veche chineză, cuprinzînd 400 obiecte prezentate în mod obișnuit la Palatul Imperial din Pekin — este acoperîmintul mortuar al prințesei Teu Wan, alcătuit din 2 156 plăcuțe de jad, cusute cu fir de aur și descoperit cu prilejul unor cercetări arheologice efectuate în 1968, la 150 kilometri de Pekin.

oameni despre care se vorbește

GEORGES POMPIDOU (n. 1911), președintele Franței, referindu-se la situația din Orientul Apropiat — în cadrul dineului oferit cu prilejul vizitei regelui Feisal al Arabiei Saudite la Paris — a declarat că o pace durabilă în această regiune «trebuie să se bazeze pe respectul integrității teritoriale a diverselor state în cauză. Ultimele evenimente din Liban — a menționat șeful statului francez — arată cît de gravă continuă să fie situația în zonă».

WILLY BRANDT (n. 1913), cancelarul Republicii Federale Germania, a subliniat într-un interviu acordat ziarului sovietic «Izvestia» — în preajma vizitei secretarului general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev, în R.F.G. — că guvernul vest-german acordă o mare însemnătate bunelor relații cu toate statele socialiste europene. Cancelarul și-a exprimat speranța că va putea fi încheiat în curînd tratatul dorit cu Cehoslovacia și că se va netezi calea spre stabilirea de relații diplomatice cu Ungaria și Bulgaria.

LE DUC THO (n. 1910), membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al Partidului celor ce muncesc din Vietnam, reprezentantul guvernului R.D. Vietnam la convorbirile vietnamezo-americane, s-a îndîlnit în aceste zile, la Paris, cu Henry Kissinger, consilierul special al președintelui S.U.A. pentru problemele securității naționale. Obiectul întrevederilor l-a constituit abordarea problemelor legate de îndeplinirea Acordului de la Paris cu privire la încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam.

KAKUEI TANAKA (n. 1916), primul ministru al Japoniei, se va întîlni la 31 iulie și 1 august, la Washington, cu președintele Nixon — s-a anunțat oficial în cele două capitale. De asemenea, la Tokyo s-a făcut cunoscut că premierul japonez va întreprinde în toamnă, între 26 septembrie și 5 octombrie, un turneu vest-european cuprinzînd Franța, Anglia și R.F. Germania. Kakuei Tanaka urmează să viziteze în acest an și Uniunea Sovietică.

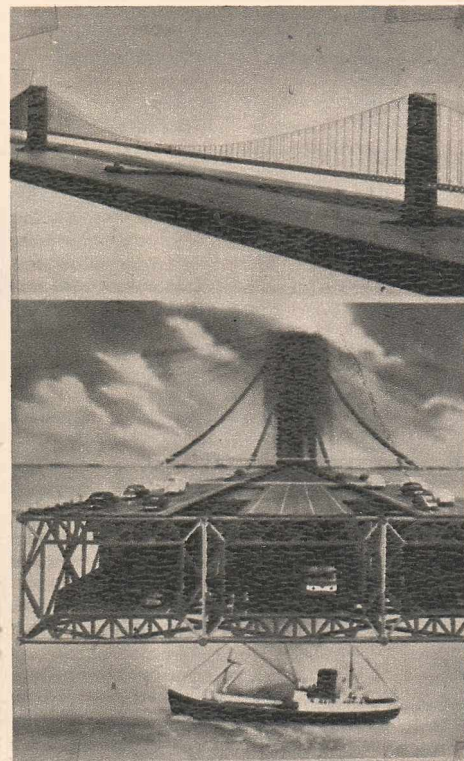
Dr. ADDEKE BOERMA (n. 1912), directorul general al Organizației pentru alimentație și agricultură (F.A.O. — organism specializat al O.N.U.), a avertizat recent asupra lipsei de alimente cu care este confruntată o bună parte a omenirii. Boerma a arătat că el consideră ca o obligație morală a țărilor bogate să ajute pe cei ce au de suferit de pe urma capriciilor naturii. Directorul general al F.A.O. preconizează ca la conferința organizației din acest an să se elaboreze un program internațional în acest sens.

CHRISTIAAN BARNARD (n. 1922), celebrul chirurg sud-african, a efectuat la spitalul Groote Schuur din Cape Town o nouă operație, de o factură deosebită. În inima unui băiat de șase ani, suferind de tulburări ale ritmului cardiac, dr. Barnard a implantat — pentru prima dată unui pacient la o asemenea vîrstă fragedă — un stimulator funcționînd pe bază de energie izotopice ce prezintă avantajul de a funcționa pe o perioadă de 10-15 ani, față de cele cu pile de mercur, a căror înlocuire se impune la aproximativ doi ani.

peste, sau sub apele canalului mînceii?

Deși proiectul tunelului sub Canalul Mînceii se apropie de transpunerea în fapt — Societatea franceză a Tunelului și British Channel Tunnel Company înaintînd guvernelor celor două țări concluziile cu privire la aspectele tehnice, economice și financiare ale acestei construcții ce urmează a fi dată în exploatare în 1980 — continuă să se facă auzite în Franța, dar mai ales în Anglia, numeroase voci care-și exprimă rezerve față de această modalitate de stabilire a unei legături directe între insula britanică și continent, respectiv Franța. În Anglia a fost chiar făcută o contrapropunere — un grup de ingineri ai «Corporației britanice a oțelului» (B.S.C.) prezentînd proiectul unui pod care să facă legătura între un punct situat pe malul britanic între Dover și Folkestone și un punct pe coasta franceză între Calais și Boulogne. Podul, urmînd a avea o lungime de 40 km, ar trebui să se sprijine pe 22 piloni construiți pe insule artificiale. Vor putea circula pe pod aproximativ 120 000 autovehicule pe zi precum și trenuri pe cele două linii de cale ferată.

de la lume adunate

GARA CARE VA DEVENI MUZEU. Noul ministru al culturii din Franța, cunoscutul scriitor Maurice Druon, a declarat presei că intenționează să achiziționeze gara d'Orsay din Paris pentru a o transforma într-o anexă a Luvrului. În incinta fostei gări vor fi expuse picturi și sculpturi din secolul al XIX-lea.

CONDUCTA PENTRU GUNOALE. La Moscova s-a hotărît construirea primei conducte pentru transportul reziduurilor menajere în containere cu ajutorul aerului comprimat. Noua cale de deșeură a resturilor menajere pare a fi foarte eficientă din punct de vedere economic, dacă avem în vedere că în acest scop sînt folosite în prezent 1 500 autocamioane.

UN ADEVĂR AMAR. Ziarul vest-german «Illustrierte Wochenzeitung» relatează următoarea întîmplare: la un tribunal din Montreal (Canada) se judeca procesul unui falsificator de bani. Întrebat de judecător ce sumă de bani a reușit să falsifice, acesta a dat un răspuns plin de tîlc: «Am atîția bani încît pot redeveni om cinstit».

TRĂIASCĂ BICICLETA! În Japonia,

țară în care circulația rutieră devine un coșmar și unde, ca urmare, se dezvoltă interesul pentru ciclism, s-a hotărît construirea unei piste ciclabile lungă de 1 200 kilometri și lată de 3 metri, de-a lungul litoralului pacific între prefecturile Chiba și Wakayama. Se preconizează construirea unei rețele de drumuri ciclabile în lungime totală de circa 30 000 kilometri.

OLE, ANGELITA! Un tribunal din Madrid a recunoscut sexului așa-zis slab (mai ales în acest context) dreptul de a coborî în arenă și de a lua parte la coride. Prima spaniolă care a obținut licența de matador este Angelita Hernandez, o blondă voinică de 25 de ani. Deci în curînd, ole, Angelita!

PENTRU REABILITAREA UNOR MARTIRI. În statul Massachusetts (S.U.A.) se desfășoară în prezent o largă campanie pentru ca tribunalul din acest stat, în care au fost judecați și condamnați la moarte în 1921 Sacco și Vanzetti, să fie declarat monument național. Un act de reabilitare morală, dar, din păcate, tardiv.

DIN DOSARELE MARILOR PROCESE POLITICE*)

Adoua jumătate a secolului al XVI-lea din istoria Angliei este dominată de personalitatea reginei Elisabeta. Născută în 1533, fiică a regelui Henric al VIII-lea al Angliei, a fost declarată copil nelegitim cu prilejul decapitării mamei sale, Anne de Boleyn, pierzând astfel dreptul la succesiunea tronului țării. A urcat totuși pe tronul Angliei, la 17 noiembrie 1558, în urma decesului surorii sale vitrege, regina Mary Tudor, având apoi o domnie de aproape o jumătate de secol, până în 1603, când a murit la vârsta de 70 de ani.

În timpul îndelungatei sale domnii, Anglia a cunoscut o dezvoltare impetuoasă, devenind unul din statele cele mai puternice ale lumii.

PENTRU SPANIOLI, «FIICA DIAVOLULUI»; PENTRU ENGLEZI, UN SUVERAN RESPECTAT

Personalitate cu o inteligență vie, vastă cultură și o intuiție subtilă pentru pulsul maselor, regina a reușit să câștige simpatia poporului încă din primii ani ai domniei și să-i impună, fără prea mari eforturi, voința ei de fier. La Londra ca și în cursul călătoriilor ei regulate prin localitățile regatului se manifesta volubilită, spirituală, apropiată de oameni și totuși impunându-le un adânc respect; făcea complimente unui primar pentru cunoștințele sale de limbă latină, dar și unei gospodine pentru gustul bucatelor pregătite...

Avea un temperament năvalnic, iute la minie, lovea cu pumnul în masă dacă o supăra cineva și ridea în hohote când se distra. Puterea ei de muncă era de neîntrecut: se întâmpla adesea să lucreze cu secretarii ei timp de patrușpezece ore în șir! Foarte cultă, vorbea latina, franceza, italiana și spaniola și se distra cu traducerea în limba engleză a versurilor poetului latin Horațiu. Nu dispunea decât de o gardă personală

foarte redusă ca număr și trecea cu trăsura prin mulțimea care o înconjura aclamând-o: «Dumnezeu să Vă aibă în pază, Maiestatea Voastră!»; iar ea răspundea: «Dumnezeu să blagoslovească poporul meu». Deși miloasă din fire, aceasta nu înseamnă că, mai ales mai târziu, în anii ei de domnie, nu au căzut victimă fanatismului (de astă dată celui calvinist, îndreptat împotriva catolicilor) zeci și zeci de preoți, gentilomi și alții, executați din ordinul Consiliului reginei, care o convinse de pericolul recrudescenței influenței papale în Anglia.

Cu toate acestea, în marile probleme a învins întotdeauna rațiunea ei lucidă și cum-pătată, într-o epocă în care aveau loc ciocniri între rivali de o violență teribilă: naționalismul francez și cel spaniol, Roma și calvinismul. Părea că oricare din aceștia, în oricare moment, i-ar putea zdruncina puterea din temelii. Dar nu s-a întâmplat astfel, căci Elisabeta a știut să ocolească primejdiile oricărei angajări riscante și n-a cedat extremelor. A căutat să evite războaiele, în acest scop fiind dispusă chiar să mintă, să jure unui ambasador că nu știa nimic despre o problemă pe care o cunoștea prea bine, ori, dacă era oportun, să transpună discuția pe plan sentimental, folosind tot arsenalul farmecului feminin.

Consilierii și i-a ales și din rândurile clasei de mijloc, remarcabili nu prin titlurile lor de noblețe, ci prin inteligență; în locul virtuților cavalești ori al demnităților ecleziastice, atât de importante pentru a ocupa funcții înalte în conducerea statului, ea cerea calități de alt ordin: respectarea intereselor statului, capacitate de organizare.

«Această țară — scria despre Anglia ambasadorul Spaniei — a căzut în mâinile unei femei care este fiica diavolului».

DE CE NU S-A CĂSĂTORIT REGINA

Sub un singur aspect regina Elisabeta nu s-a conformat dorinței poporului englez și

a cercurilor conducătoare: a refuzat să se căsătorească. Problema avea o deosebită importanță, căci trebuia asigurată succesiunea la tron. Or, dacă Elisabeta murea fără urmași, devenea vacant tronul, ceea ce putea să provoace lupte crâncene între diverși pretendenți. Poporul englez își amintea însă de suferințele îndurate din cauza unor asemenea lupte și dorea să le evite.

Dar regina refuza să se căsătorească, deși avusese, firește, numeroși pretendenți străini și englezi, și mulți dintre aceștia îi erau și ei pe plac. A fost cerută în căsătorie de Filip al II-lea, regele Spaniei, de prințul moștenitor al Suediei, de arhiducele Austriei, de ducele de Alençon și a manifestat sentimente de mare tandrețe față de unii nobili englezi, printre care amiralul Seymour, Leicester, Walter Raleigh. A jucat cu fiecare din ei jocul cochetăriei, a schimbat mesaje dragăstoase, poetice, pentru ca până la urmă să nu se căsătorească cu nici unul.

este aproape sigur, în măsura în care poate exista certitudine în asemenea probleme — după cum remarcă scriitorul francez Maurice Soulié — că n-a fost de fapt amanta nici unuia dintre ei.

NOUL FAVORIT: ROBERT DEVEREUX, CONTE DE ESSEX, VICONTE DE HEREFORD ȘI BOURSIER, BARON DE FERRAR ȘI DE CHARTLEY

Robert Devereux, conte de Essex, viconte de Hereford și Boursier, baron de Ferrar și de Chartley, s-a născut la 10 noiembrie 1567, într-una din cele mai distinse familii nobile din Anglia. Tatăl său, Walter Devereux, viconte de Hereford, a primit în 1572 titlul de conte de Essex pentru merite deosebite față de coroana Angliei.

Printre strămoșii săi se numărau Eleonora de Bohun, sora reginei Maria, soția regelui Henric al IV-lea; un alt strămoș, Anne de

Regina Elisabeta

ESSEX ȘI ELISABETA (I)

Ce dorea ea? Să moară virgină? Se pare că regina avea certitudinea că nu va putea deveni mamă. Și o căsătorie fără moștenitor ar fi pus-o în mod inutil sub putea unui soț și ar fi privat-o de prestigiul de care se bucura ca «regină virgină».

Ca femeie, susțin numeroși istorici, ea își merita numele de regină virgină și nu atât datorită dorinței sale, cât unei defecțiuni fiziologice, așa cum s-a destăinuit ea însăși unor confidenți. Acesta pare a fi fost motivul pentru care a refuzat numeroasele cereri în căsătorie.

Suferea și de serioase infirmități psihice. Ca tinără fată i-a fost dat să asiste la condamnarea și executarea mamei sale, Anne de Boleyn, și să sufere apoi timp îndelungat persecuțiile mamei sale vitrege, Jane Grey și ale surorii sale vitrege Marv. Prima ei dragoste fusese amiralul lord Seymour, care a fost acuzat de conspirație împotriva regelui și decapitat în fața ei. Dealtfel și Elisabeta însăși fusese implicată în acest proces de conspirație și arestată timp de mai multe luni, scăpând numai datorită perspicacității și abilității de care a dat dovadă în timpul anchetei la care a fost supusă.

Șocurile prin care trecuse i-au provocat puternice tulburări nervoase, care cu timpul i-au cauzat o gravă isterie, o instabilitate psihică de pe urma căreia a suferit mult, dar care s-a manifestat mai mult pe plan sentimental.

Regina Angliei dorea dragostea, dar în același timp simțea o teamă de neînving în fața bărbaților. A avut numeroși favoriți în cursul vieții sale, începând de la lordul Seymour și sfârșind cu contele de Essex, dar

Woodrille, a fost sora soției regelui Eduard al III-lea, iar bunica sa a fost sora Annei de Boleyn, mama reginei Elisabeta.

Tatăl său, Walter Devereux a fost ucis de contele de Leicester, amantul mamei sale, unul din favoriții și consilierii reginei Elisabeta. Contele Leicester s-a căsătorit cu văduva lui Walter Devereux și s-a ocupat de educația fiului vitreg. În 1585 Robert a luptat alături de Leicester în Olanda, unde s-a distins prin fapte de arme. În 1588 contele de Leicester a murit și tot atunci tinărul conte de Essex a devenit principalul favorit al reginei.

Deși avea pe atunci cincizeci și cinci de ani, regina Elisabeta era încă o femeie atrăgătoare, înaltă, zveltă, cu fața prelungă și albă, buzele subțiri și voluntare, miinile cu degete lungi, vestite în toată Europa pentru frumusețea lor.

Purta o perucă roșie, giuvaere numeroase și se îmbrăca cu rochiile cele mai elegante și extravagante ale vremii, adesea atât de decoltate, încât îi puneau în încurcătură pe cei care îi vorbeau. Astfel, ambasadorul Franței la curtea regală a Angliei, contele de Maisie, aflându-se în fața reginei, care purta o rochie adânc decoltată, nu știa încotro să se uite în timp ce vorbea cu ea...

Așadar, la vârsta de cincizeci și cinci de ani (1588) Elisabeta s-a îndrăgostit de Robert Devereux, conte de Essex, un tinăr de douăzeci și unu de ani. Îl îndrăgi la prima vedere, când el își făcu apariția la curte, îmbrăcat într-o pelerină de velur brodat cu aur, purtând o pălărie înaltă împodobită cu un lanț de aur, cu două perle mari în urechi, așifind o mină veselă, grațioasă și plină de sine...

Robert Devereux, conte de Essex, după o gravură de epocă.

George BIANU
(Va urma)

sedentarismul — factor de risc

Dintre cei: «3 S» (sedentarismul, supraponderea corporală, suprasolicitarea psihică — «stress» —), sedentarismul pare a fi înclinat cel mai profund în grupul factorilor nocivi, susceptibili de a leza integritatea morfo-funcțională a omului.

Studii recente arată că organele și sistemele corpului omenesc (mușchi, inimă, plămâni, creier etc.) au nevoie de mișcare pentru buna lor funcționare, absența acestora (hipokinezia) cauzând tulburări organismului.

În condițiile progresului tehnic impresionant al zilelor noastre, când ziua de lucru se scurtează neîncetat, când facilitățile modului de viață își intră în drepturi, omul este tentat sau uneori constată că volumul activităților fizice reprezintă o cotă extrem de redusă în bugetul celor 24 de ore sau chiar săptămânal.

Consecințele hipokineziei se traduc practic prin tulburări endocrinometabolice (obezitatea reprezentând forma cea mai evidențiată, alături de ateroscleroză, îmbinate cel mai adesea cu excesul alimentar sau cu o alimentație vicioasă), prin dereglări neuropsihice sau cardiovasculare etc.

Dacă ne-am referi numai la afecțiunile cardiovasculare, în care sedentarismul cu cortegiul său de urmări nefaste apare implicat prioritar, vedem că în diferite țări ale lumii mortalitatea prin boli cardiovasculare raportate la coeficientii mortalității generale reprezintă cote extrem de ridicate (Scoția: 54,7%; Irlanda: 54,5%; Australia: 53,8%; Suedia: 52,7%; Anglia: 51,8%). Legat de acest aspect dăunător ni se pare extrem de interesantă o diagramă a cercetătorului Stamler care arată că dacă în anul 1850 omul producea circa 13% din bunurile materiale, munca animală circa 52,4% și cea mecanică 34,6%, peste un secol, în anul 1950, omul nu mai producea decât 0,9% prin activitate directă, fizică mai ales; munca animală 0,6%, iar munca mecanică ajunge 98,5%, deci a preluat integral producția directă de bunuri materiale. Este de asemeni cunoscut faptul că munca profesională a omului, ilustrată prin eforturi musculare, poate reprezenta cel mult 20-25% din capacitatea sa aerobă (CO₂ max.), în timp ce restul de activitate rămâne azi irosită. De asemeni, se cunoaște faptul că activitatea fizică (antrenamentul sportivilor oferă «modelul optim» în acest sens) poate ameliora funcțiile fiecărui sistem cu circa 20-30%, putând ajunge global pe ansamblul întregului organism pînă la peste 100% (cazul sportivilor de performanță).

La noi în țară studii epidemiologice, efectuate de acad. A. Moga și colaboratorii la Cluj, arată că cei cu activitate fizică susținută prezintă procente mult mai scăzute de morbiditate cardiovasculară (miocardiopatie ischemică, hipertensiune arterială etc.) sau de valori ale colesterolului seric comparativ cu cei cu activitate sedentară, chiar în condițiile unei supraalimentării. De asemeni s-a pus în evidență faptul că activitatea fizică reușește să coboare valorile colesterolului seric la persoane cu cifre crescute față de normal.

Iată deci câteva argumente care justifică de ce «sedentarismul» ocupă un loc bine definit în grupa așa-ziselor «factori de risc» pe care medicina modernă, din ce în ce mai orientată spre profilaxie, îi abordează prioritar în procesul sanogenezei.

I. DRĂGAN
doctor în științe medicale,
directorul Centrului de medicină sportivă

sfaturi pentru tinerele mame

După o perioadă destul de grea — în care teama și speranța se împletesc cu suferințe și transformări fizice, care culminează cu momentul nașterii — tinăra mamă, deși încă nerestabilă, uită totul fiind cuprinsă de un elan de dragoste caldă și dorință de ocrotire pentru copilul pe care l-a adus pe lume.

Multe din frământările primelor zile ar putea fi evitate dacă mama care vine să nască ar avea toate pregătirile făcute în ceea ce privește camera copilului, pătuțul, trusoul. Căci pregătirea trusoului minim pentru primele luni este adesea lăsată după nașterea copilului pe seama celorlalți membri ai familiei, ceea ce denotă multă lipsă de prevedere, căci cine poate pregăti mai bine decât mama copilului lucrurile necesare?

Acest trusou minim al nou-născutului trebuie să cuprindă: 3 cămășuțe, 3 pieptărașe, 2 jachețele din bumbac sau lînă, 3 bonețele, 3 perechi de botoșei, 20 scutece pătrate din finet, 20 cîrpe dreptunghiulare din tetra, tifon, finet, 20 cîrpe triunghiulare, 3 scutece din molton sau păturele din bumbac.

Copilul nou-născut se va îmbrăca deci cu cămășuță și pieptăraș și dacă timpul este mai rece și cu o jachețică de bumbac sau lînă; pe cap, o singură bonețică ce se poartă numai în prima lună, apoi ea nu se va pune decît după baie sau cînd ieșim afară cu copilul. Copilul va fi înfășat apoi în modul cel mai simplu cu puțință: scutețul dreptunghiular se va împături și se va pune între picioarele copilului; el va fi menținut fie cu ajutorul unei cîrpe triunghiulare, fie cu un mic chiloțel de bumbac, nu de plastic; apoi copilul se va înfășa de la subsuori în jos, deci lăsînd totdeauna minuțele afară, cu ajutorul scutecelor

pătrate. În picioarușe, chiar dacă este înfășat, este bine ca să poarte botoșei. Scutețul pătrat se va lăsa cît mai lejer cu puțință la partea inferioară, pentru ca picioarușele copilului să aibă cît mai multă libertate. Dacă în casă nu este destul de cald (temperatura optimă 22°) copilul se va înfășa și într-un scutec de molton sau într-o păturică de bumbac.

Dr. Ioana BOJINCĂ
medic primar pediatru,
Maternitatea Spitalului Brincovenesc

vă cunoașteți trupul?

Trupul omenesc este un mecanism (complex, în aparență doar, cum vom vedea îndată) teribil de rezistent, care suportă timp de mulți ani cele mai rele purtări fără să protesteze: este lipsit de aer curat sau chiar îmbibit cu tutun, este slab hrănit cu elemente nutritive adecvate ori, dimpotrivă, este prea îndopat, nu i se dau suficiente exerciții fizice medicale, în timp ce nervii săi suportă (din ce în ce mai greu!) «bombardamentul» de tensiuni din afară care, astfel, îi atrag atenția aproape exclusiv în exterior... Și astfel, pe nesimțite, organismul degenerază sau devine prielnic dezvoltării microbilor! Trupul se «adaptează», dar, într-o zi dă semnalul de alarmă: prima durere! Bolnavul aleargă speriat la medic, cerîndu-i ajutor... Dar cum ar putea medicul să vindece dintr-o dată o stare care este rezultatul greșelilor adunate în atîția ani, greșeli care au rupt echilibrul sănătății? Totuși, bolnavul este atunci repede pus în prezența unei armate de mașini care îl «cercetează»... După care, fără îndoială, medicul va prescrie un medicament ce va calma cele mai alarmante semne ale bolii, dar... după cîtva timp de «liniște», aceleași cauze din trecut vor face să reapară aceleași îmbolnăviri sau, mai grav, încă altele! Și astfel...

Medicina modernă, psihosomatică — reconsiderînd unele principii terapeutice tradiționale — arată posibilitatea evitării acestor situații, sfătînd omul de azi: «Cunoaște-te pe tine însuși!» Iată cîteva dintre aceste legi fundamentale.

Pe de o parte trebuie să ne dăm seama că, fiind una dintre verigile unui lung lanț biologic al organismelor vii din univers, omul nu poate evita influența tuturor ființelor care, precedîndu-l, l-au creat într-un fel sau altul, prin acumulările cantitative și transformările calitative de adaptare, de evoluție, ale energiei universale. Pe de altă parte, este necesar să devenim conștienți că organismul omului — «produs» specific al energiei generale nespecifice cu care este în permanentă interdependență — are o structură tripartită (fizică, psihică, mentală) ca «instrumente» de lucru. În sfîrșit, o ultimă lege fundamentală a construcției mecanismului uman: toate organele din corpul omului se află într-o strînsă corelație, oricît de distanțate ar părea, fiind supuse unor influențe reciproce, atît prin rețelele de nervi și vase sanguine, cît și prin unde, vibrațiile, emise de funcționarea fiecărui organ.

Această complexitate face ca un organ bolnav să manifeste cele mai deosebite semne (nu doar pe cele caracteristice lui) și invers, semne asemănătoare pot fi urmarea alterării sau compensării unor organe diferite. Aceste semnale pot apărea modificate, de la un om la altul sau

chiar, la același bolnav, se pot prezenta diferit în momente deosebite, în funcție de alte cauze supraadugate celei inițiale — după cum modificările acestea pot fi provocate de fazele unei evoluții ori să reprezinte apariția neașteptată a unor stări latente moștenite din familie sau chiar mai dinainte ori urmele unor boli trecute...

După această etapă de autocunoaștere aprofundată, medicina modernă — constatînd că prin intermediul respirației conștiente se pot influența atît stările psihice, procesele mentale și funcțiunile fizice (care toate, în mod obișnuit, se produc inconștient!) — a început să recomande pentru prevenirea sau tratarea multor maladii (reumatisme, ulcere digestive, tulburări colecisto-hepatice, alterări endocrine, astenii nervoase etc.) unele din procedurile unui antic sistem medico-filozofic cunoscut sub numele de Yoga — despre care vom vorbi altă dată.

Dr. I.N. RIGA

urgente rezolvate de miercuri pînă miercuri

INTERVENȚIE DE ULTIMĂ ORĂ LA SPITALUL CLINIC DE OBSTETRICĂ ȘI GINECOLOGIE «FILANTROPIA»: Carapăneanu Liana Emilia, 21 de ani, este internată în spital la 22 mai 1973 cu sarcină în luna a 9-a, cu membrele rupte de 14 ore. Se va vedea sarcina? Intervenția promptă a medicului Gavrilă Milică a făcut ca fătul să se nască viu. Să trăiască și să fie sănătos!
SE ÎMPRUMUTĂ UN ANESTEZIST PENTRU A ALINA DURERILE UNUI OM.

Orele 23.15 — Andrei Băntoiu în vîrstă de 43 de ani, lăcătus la Depoul București-Triaj este adus la Spitalul C.F.R. nr. 2 cu un abdomen acut. La orele 24.00 este operat. La operație se constată că bolnavul avea ulcer perforat. Pentru că durerile erau deosebit de puternice este nevoie să se aducă anestezistul de la spitalul C.F.R. nr. 1. — «Acum unde e bolnavul?» — întrebăm. (Sîntem în 23 mai) «Acum? A plecat acasă!» — ne răspunde Isar Nicolici, asistentă la camera de gardă, cu tonul cel mai firesc din lume.

ÎN TIMP CE MERGEA SPRE SPĂLĂTOR A CĂLCAT DIN NEATENȚIE ÎNTR-O STICLĂ PISATĂ. Este vorba de Emil Holban, elev al școlii profesionale «Giulești», în vîrstă de 19 ani, care se afla în orele de practică la Depoul București-Triaj. Plin de singe, cu plăgi multiple la piciorul drept e adus la dispensarul depoului cu Salvarea. Imediat, doctorul Dima Lucia i-a făcut sutura plăgilor, urmată de un tratament cu antibiotice. În prezent, Emil Holban se află în afara oricărui pericol.

LUPTA CU TIMPUL PENTRU O COMOȚIE CEREBRALĂ. Plecată la piață c-un grup de prieteni, dintre care unul cu mașină personală, Lepădatu Mariana, 21 de ani, casnică, este accidentată grav și adusă la camera de gardă a Spitalului C.F.R. nr. 2 de către șoferul Draghia Ion, cu autoturismul propriu. Prietenii au rămas la locul accidentului. I se constată un traumatism cranio-encefalic și o comoție cerebrală. Fiecare minut e prețios: i se face toaleta plăgilor, i se pune un pansament, apoi e transportată de urgență la Spitalul nr. 9. Lupta cu timpul pentru salvarea Mariane continuă.

urechea de rezervă

Protezele auditive au însemnat un mare pas înainte pe calea remedierii deficiențelor auzului. Grație acestor aparate, zeci și sute de mii de oameni pot duce o viață perfect normală. Ele au însă un serios inconvenient: sînt înestetice. După cercetări îndelungate, o firmă din Mîntchen, «Siemens AG», a găsit o rezolvare fericită, dezvoltînd o lucrare de precizie în greutate de numai opt grame, care conține două inovații. Amplificatorul este construit în formă de «sandviș»: două plăcuțe din material plastic

dintre care fiecare poartă un amplificator parțial, sînt suprapuse ca două felii de piine. Prin aceasta se dublează suprafața de bază necesară minusculelor elemente constitutive ale instalației de amplificare. În microfonul miniatural sînt introduse electrete — materiale sintetice speciale care, odată încărcate într-un cîmp electric, păstrează indefinit încărcătura. Microfonul este caracterizat prin calitatea excepțională a înregistrării și face aparatul insensibil la lovitură, căderi și zgomot de pași. Cît despre aspectul estetic, puteți judeca singuri, privind fotografia. Firește, aparatul care apare în imagine este de fapt «invizibil», fiind mascat, în mod normal, de ureche.

controlul medical preventiv

În progresul oricărei societăți umane concură, în principal, două elemente: situația tehnico-materială, pe de o parte, și forța umană pe de alta. Referindu-ne la cel de-al doilea element, pe lângă nivelul educațional general și specific tehnic, starea de sănătate — deci capacitatea de muncă — reprezintă factori cu rezonanță în întregul proces economic. Productivitatea muncii, indicator important al progresului economic, are o relație strânsă cu aspectele de ordin individual care asigură participarea integrală a muncitorului în procesul muncii. Acesta este motivul major care a impus întreprinderilor capitaliste să organizeze instituții medicale speciale care urmăresc starea de sănătate și capacitatea de muncă a muncitorilor, considerând organismul ca o mașină care, dacă este bine întreținută, are o valoare mai mare în raportul investiție-profit.

În societatea noastră socialistă condițiile de viață ale tuturor sînt ridicate la nivel de scop, toate măsurile întreprinse de partid și de stat tinzînd spre asigurarea rezolvării favorabile a cerințelor mereu crescînde ale populației.

Un rol de seamă revine sectorului sanitar în supravegherea stării de sănătate a populației.

În acest context, îndeosebi în perspectiva vieții active, examinarea periodică este o condiție sine qua non, începînd de pe băncile școlii și continuînd cu viața activă în procesul productiv și chiar prelungindu-se la vîrsta bătrîneții.

O primă etapă a acestor examene medicale o constituie supravegherea gravidelor și a copiilor mici. Se continuă apoi cu examinarea periodică a școlărilor și studenților, aceasta în vederea stabilirii capacităților de perspectivă ale tînărului, investigînd elementele de ordin medical, psihic, de aptitudini particulare care vor contribui la dirijarea lui spre profesii în care întreaga personalitate se poate dezvolta armonios, factor de mare importanță pentru evoluția în ansamblu a individului, cu repercusiuni în starea lui de sănătate.

În perioada vieții active, controalele medicale periodice au o importanță deosebită pentru depistarea precoce a unor stări de boală sau pentru stabilirea eventualelor aspecte de inadaptare la factorii mediului de muncă și de viață, implicînd probleme de reorientare profesională și în anumite cazuri de recuperare medicală sau medico-socială.

Nu mai puțin important este controlul periodic al unor bolnavi cronici, chiar și la vîrste mai înaintate, cu scopul prevenirii decompensărilor și al prelungirii unei vieți normale a acestor bolnavi. Merită să fie menționat faptul că examinările medicale periodice nu au în vedere numai prevenirea unor îmbolnăviri. Menținerea unei integrități psihice și funcționale a organismului — mai ales pentru unele categorii de populație cu solicitare deosebită în viața economică și socială — se înscrie printre scopurile importante ale acestei supravegheri medicale active.

Eficiența controlului medical periodic nu este dependentă numai de posibilitățile de realizare a acestuia de către unitățile sanitare. Participarea populației în mod conștient la succesul acestei supravegheri medicale dinamice are o importanță deosebită. Aceasta se referă la necesitatea prezentării la examenele medicale periodice, la aplicarea prescripțiilor referitoare la tratamentul individual, cît și la respectarea prescripțiilor sanitare privind igiena condițiilor de mediu care fac eficiente acțiunile întreprinse.

Extinderea controlului medical preventiv, perfecționarea lui metodologică și tehnică, reprezintă o sarcină permanentă a organelor medicale, fiind un element principal în complexul de măsuri medicale și economico-sociale pe care statul nostru le ia în scopul realizării unei profilaxii active, al promovării și dezvoltării stării de sănătate a populației.

Dr. Alexandru CALOMFIRESCU
prim-adjunct al ministrului sănătății

CĂTRE DIRECTORII DE SPITALE DIN TARĂ. La rubrica noastră «Urgențe rezolvate de miercuri pînă miercuri» vom publica săptămînal corespondențele dumneavoastră (care nu trebuie să depășească mai mult de opt rînduri) și care pot fi transmise fie prin poștă, fie la telefonul 17.78.82, cu taxă inversă, în fiecare marți între orele 10 și 16.

promisiunile electronicii

Electronica a realizat un miracol: un orb din naștere vede grație unui dispozitiv electronic! El distinge conturul obiectelor nu cu ajutorul ochilor (nervii săi optici sînt complet distruși), ci prin stomac! Pare de necrezut, dar e adevărat.

Timp de nouă ani a durat punerea la punct a complexului sistem care a redat vederea infirmului. Ochiul artificial este o microcameră TV care transformă imaginile în impulsuri. Acestea din urmă sînt transmise — prin intermediul unui dispozitiv atașat de centură — nervilor stomacului, extrem de sensibili, care la rîndul lor «informează» creierul. Astfel, se reconstituie imaginea.

Firește, prea succinta noastră explicație nu descrie mecanismele complexe, fiziologice și electronice, care stau la baza uluitoarei invenții. De asemenea trebuie spus că imaginea reconstituită în creier este, se pare, încă foarte nebulosă (dealtfel, chiar cercetările sînt abia la început). Promisiunile electronicii sînt însă clare: puteți judeca privind fotografia de sus.

Pacientul este un student al Universității Pacificului din San Francisco. El vede pentru prima oară în viață.

dosar

infarctul miocardic, boala secolului? (II)

BOALA: SUBSTRAT, MANIFESTĂRI. Infarctul are ca substrat, de cele mai multe ori, cardiopatii ischemice (din grecescul iskhaimos — «care oprește sîngele»), respectiv tendința unei micșorări a aportului de sînge în musculatura inimii. Arterele care asigură circulația în inimă, denumite «coronare», pot să suporte o îngustare (sclerozare de obicei) pînă la aproximativ 50-60% din lumenul lor fără nici o consecință. Dacă îngustarea progresează pot să apară tulburări în funcțiile inimii, mușchiul se degradează, nu se mai contractă cu aceeași forță, bătăile inimii pot deveni neregulate, propagarea influxului nervos se face cu greutate. În această etapă apare angina pectorală, tulburările de ritm, insuficiența cardiacă. Dacă circulația a fost compromisă în întregime prin astuparea vasului, țesutul care primea sînge prin acest vas se mortifică (necrozează) și apare consecutiv, prin fibrozare, o cicatrice... Acest întreg proces, de la ischemizare pînă la alterarea țesutului cardiac (leziune) și cicatrizare, se numește infarct. Frecvent în acest proces intervine și o tulburare în coagularea sîngelui, o tromboză de unde și denumirea sub care este discutat uneori infarctul și anume tromboza vaselor coronariene.

Principala manifestare sub care se prezintă boala o reprezintă criza dureroasă. Durere vie, insuportabilă, în regiunea inimii, care durează mult timp (de la 20-30 minute pînă la ore întregi) și care nu cedează la repaus, nitroglicerină, antispasmodice sau medicamente vasodilatatoare coronariene. Se știe că, spre deosebire de infarct, angina pectorală survine de obicei la efort, durează cîteva minute (maximum 10-20), cedează prompt la nitroglicerină sau repaus. Infarctul, care pune în mod serios — și imediat — în pericol viața dacă nu este tratat corespunzător, poate să aibă și alte forme de manifestare, mai ales de tipul unor stări grave de șoc, apărute în plină și aparentă sănătate. Din acest motiv cunoașterea acestor simptome și a cauzelor și condițiilor care pot favoriza apariția și dezvoltarea bolii permit prevenirea acestui grav accident, iar atunci cînd apare, a recunoașterii lui în timp util și a instituirii de urgență a unui tratament adecvat, care poate salva viața și îndepărta pericolul unei invalidități viitoare.

Despre cauzele și condițiile care duc la apariția și dezvoltarea bolii cît și despre posibilitățile de tratament și prevenire, într-unul din numerele viitoare.

Dr. I. ORHA — A.S.C.A.R.

medicul vă sfătuiește

aparatură digestivă, un mecanism delicat (II)

Regimul bogat în legume nu este însă ușor suportat de persoanele care, din cauza nefolosirii lor cronice, nu mai au echipamentul enzimatic necesar. Pentru a-l putea ajuta să revină la hrana potrivită, cu o cantitate suficientă de legume, fructe și carne, nu este posibil să o facem deodată, suspendîndu-i făinoasele de pe o zi pe alta. Reechilibrarea alimentației se va face în timp. Natural, idealul este ca să o facem copiilor. Pe acest regim mixt se pot suprapune apoi orice indicații speciale necesitate de nevoia de a cruța tubul digestiv sau organismul întreg de efectul dăunător al unor alimente sau mai ales al modului de pregătire a alimentelor.

Bolnavilor cu ulcer duodenal și celor cu gastrite le vom administra legume fierțe și pasate sau numai rase pe răzătoare. Atît lor, cît și hepaticilor și vezicularilor le vom interzice orice mîncăruri prăjite, precum și bulionul de carne au tomate, condimentele, murăturile, înăcrîtitul ciobelor cu oțet, sare de lămîie sau suc de roșii, permițînd numai borșul, sucul de lămîie și zerul — iaurtul. Este bine ca mai ales în perioadele dureroase ulceroase să consume carnea fiartă, înăbușită sau grătarul numai după trecerea prin mașina de tocat, opărită în prealabil.

În orice regim de cruțare vom pleca de la reglementarea igienei alimentației, oferind cinci mese pe zi, la interval de trei ore, și totdeauna la aceeași oră, avînd în vedere beneficiul realizat de ritmicitatea alimentației. Vom interzice, pe lângă consumul de băuturi alcoolice sau excitante (pepsi-cola, coca-cola etc.), și consumul de apă, recomandînd ceaiuri — de flori de tei, mușețel, sunătoare, cozi de cîneșe — la sfîrșitul meselor sau la cel mult o oră după mese, interzicînd consumul lor înainte de mîncare sau în cursul mesei. Celor trecuți de 40 de ani, precum și celor cu suferințe cardiovasculare la orice vîrstă, — și mai ales hipertensivilor —, nu le vom îngădui nici un consum de lichide după ora 6-7 seara, pentru a nu trebui să se scoale în cursul nopții.

Celor cu constipații rebele le vom recomanda regimul de crudități, luînd ca prim fel de mîncare, de trei ori pe zi, cîte 150 grame din cel puțin trei feluri de legume crude rase pe răzătoare de sticlă (varză, conopidă, morcovi, țelină, pătrunjel, păstîrnac, gullii, dovlecei, ridichi etc.) sau tăiate ca pentru rațe (salată verde, unțior, lăptuci, ștevie, lobodă, spanac). Așezate în rozetă pe farfurioară, le garnisim cu o lingură de miere de stup, fructe crude zemoase (framgi, căpșuni, zmeură, pepene galben și roșu, struguri, caise, piersici, mere și pere rase pe răzătoare) sau fructe din compot (a se evita însă cîreșele, vișinele, gutuile, afinele, coarnele) sau dulceață, marmeladă (inclusiv de prune, trecută cu puțină apă prin sită), gemuri, spumă de albuș de ou dată cu zahăr pudră, iaurt îndulcit, frișcă dulce. Natural, le vom interzice cu desăvîrșire orice brînzeturi (a nu se uita că brînză de vaci constipă și ea!), orez, conserve de carne și pește, alimente stătute.

Starea de bună dispoziție este legată în primul rînd de funcționarea tubului digestiv. De aceea trebuie să fim atenți ce mîncăm, cît și cum.

Profesor dr. docent **Alexandru CIPLEA**

ce este nou?

● **ALERGAȚI 5 MINUTE!** Medicina preventivă acordă o deosebită importanță unor metode de a prezerva sănătatea, cum ar fi «alergarea pe loc timp de cinci minute». Un antrenament de felul acesta sau altul analog nu combate doar stările proaste, ci contribuie la asigurarea unui somn adînc și liniștit. Drept test de condiție, medicii sportivi din Köln recomandă o alergare de 12 minute. Cine străbate în acest timp distanța de 2,8 kilometri, poate fi mulțumit de randamentul său!

● **55 000 DE COBAI UMANI** asupra cărora au fost experimentate medicamente dăunătoare în S.U.A. Acuzația a fost formulată de către un institut de cercetări medicale care, citînd denumirea a zece produse farmaceutice puse în circulație, a arătat că ele ar putea produce cancer, ca și diferite afecțiuni oftalmologice și renale.

● **AL TREISPREZECELEA TRANSPLANT DE INIMĂ ÎN FRANȚA** a fost efectuat recent asupra unui bolnav de 26 ani suferind de cardiomiopatie. Din cei 13, doar un supraviețuitor: Emmanuel Vitria, operat la 28 noiembrie 1968.

● **«MEDICI VOLANTI»:** așa sînt supranumiți medicii — albi și negri — care lucrează în Africa răsăriteană pe o suprafață de 1 500 000 kilometri pătrați. Numai în 1971 această bravă echipă, compusă din 50 oameni (medici, infirmiere, îngrijitori, piloți) și înzestrată cu opt avioane, a parcurs în zbor 550 000 kilometri pentru a îngriji 26 000 pacienți, foarte mulți dintre ei răniți de animalele junglei.

● **AU FOST DESCOPERITE BAZELE CHIMICE ALE TOXICOMANIEI.** Autorii descoperirii, chimiștii Solomon Snyder și Candace Pert de la Universitatea Johns-Hopkins (S.U.A.), care în prezent lucrează la găsirea antidotului adecvat. Methadonă, produsul cu care fuseseră tratați anterior în numeroase clinici și închisori americane 65 000 de drogați, nu a dat rezultatele așteptate.

LIDO

170 x 3
510

Complexul de hoteluri și restaurante Lido vă invită să vizitați:

- **HOTEL-LIDO** — cu camere confortabile și elegante
- **RESTAURANT-LIDO** — serviciu ireproșabil, atât în localul propriu-zis, cât și pe terasa din jurul bazinului
- **BAR-LIDO** — **BIROU DE SCHIMB ȘI MAGAZIN ARTIZANAL**

În cadrul I.H.R.-Lido mai sînt și alte unități de alimentație publică ce și-au dobîndit un prestigios renume:

- Restaurantul și restaurantul cu **AUTOSERVIRE** din incinta Gării de Nord
- Restaurantul **PARC** și restaurantul **DEBARCADER** de pe lacul Herăstrău
- Barul **CONTINENTAL** — funcționează după orele 23

- Barul de zi **UNIC**
- Barul **MELODY** de la Mamaia care funcționează în perioada estivală
- **I.H.R.-Lido** a deschis la Hamburg, Gulckstrasse — 2—4, R.F. Germania, în colaborare cu firme locale, un restaurant cu specific românesc
- În Berlin, pe Bismarckstrasse n. 102, a luat ființă de asemenea un complex comercial românesc, care cuprinde și un restaurant de mare lux — braserie, cofetărie, magazine de desfacere a produselor alimentare, confecții și artizanat
- **I.H.R.-Lido** București, Bulevardul Magheru 5
Telefon 14.49.30 — 16.00.00
Telex 161, 165.